

Ki vagyok én valójában?

Már régebben olvastam valahol, hogy csakis egy másik személlyel szembetalálkozva ismerem meg magamat igazán. ☞ 4. oldal

Valljuk meg a hitünket!

Legyen fontos számunkra a lelki életünk, a hitbeli fejlődésünk és az is, hogy általunk mások is hitre jussanak. ☞ 6. oldal

Családi nap Isten szabad ege alatt

Egy kicsi asztalka mellett állt a tiszteletes (palást nélkül) és körben az elcsendesedett emberek Isten szabad ege alatt. ☞ 14. oldal

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
— 2024 —

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2024. JÚLIUS • 35. évf. 13-14. szám • Ára 5 lej

Együtt a szeretetszolgálatban

Együtműködési megállapodást írt alá június 3-án a Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület (KREK).

A megállapodás aláírása kapcsán rendezett sajtótájékoztatót részt vett dr. Czibere Károly, az MRSZ elnöke, Katona Viktória ügyvezető-helyettes, Iszlai Gergely, a debreceni iroda operatív vezetője, a KREK részéről pedig Bogdán Szabolcs János püspök, Dénes István Lukács főjegyző, valamint Ghitea-Szabó József Levente missziói előadótanácsos.

Ghitea-Szabó József elmondta, hogy nem véletlen az esemény időzítése: 1920. június 4-én ugyan határokkal választották szét a magyar nemzetet, a határok mégsem akadályozhatják meg azt, hogy együttműkjünk a nehéz helyzetben lévők felkarolására. Bennünket nemcsak a nemzeti hovatartozás köt össze, hanem hitünk is. Bogdán Szabolcs János püspök Máté evangéliumának 25. ré-

széből idézett: „Mert éheztem, és ennem adtatok; szomjúhoztam, és innom adtatok; jövevény voltam, és befogadtatok engem; mezítelen voltam, és megruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok; fogoly voltam, és eljöttetek hozzám.” Felhívta a figyelmet arra: a KREK és az MRSZ közötti együttműködés nem most kezdődik. Isten már korábban elindította közös úton az egyházkerületet és a segélyszervezetet, és ennek meg is voltak a gyümölcsei a kárpátaljaiak megsegítése vagy a török-szír földrengés kárvallottjainak megsegítése kapcsán. Most szorosabb együttműködés kezdődik, hogy hatékonyabban lehessen segíteni ott, ahol szükség van rá.

Aktív segítségnyújtással szeretnénk kifejezni azt, hogy együvé tartozunk – jelentette ki Czibere Károly elnök, és hangsúlyozta, hogy ezt a szolgálatot Isten dicsőségére végzik.

Hol vagy?

„Az ÚR Isten pedig hívta az embert, és azt mondta neki: Hol vagy?” (1Móz 3,8-13)

Ha Isten most tőled kérdezné, hol vagy, mit válaszolnál neki? Talán betegágyon fekszel, vagy beteget ápolasz, esetleg autóban ülsz, vagy az otthon csendjét élvezed. Igazából nem fontos hol vagy, mert az Úr kérdése nem erről szól. Isten nem helyrajzi szempontból teszi fel a kérdést. Nagyon is jól tudja, hol tartózkodsz, ahogyan azt is tökéletesen tudta, hogy melyik fa mögé bújt el az első emberpár. A kérdés ennél sokkal fontosabb. A bűneset után az ember kiesett az Istennel való lelki közösségből, eltávolodott a teremtetőtől, elveszett lett, ezért kereste Isten.

A paradicsomi körülményeket szoktuk visszasírni, de valójában nem a helyet hiányoljuk, hanem azt a tiszta szeretetkapcsolatot, amit megrontott a bűn. Az engedetlenség után Ádám és Éva továbbra is az Éden kertjében maradtak egy ideig, de már nem érezték magukat jól benne. Hiába a gyönyörű környezet, a gondtalanság biztonsága, ők mégis félték és rejtőzködtek. Nem mertek Isten elé állni, mert hiányzott valami az életükből. Ők azt gondolták, hogy a ruha hiányzik róluk, és a meztelenséget szégyelltek, de valójában az Úrtól kapott lelki tisztaságot veszítették el. Emiatt érezték rosszul magukat. Ezt a rossz érzést most sem tudja eltörölni az, ha a környezetünket szebbé, praktikusabbá, gazdagabbá tesszük. Egyedül Istenben nyugszik meg a lelkünk.

(Folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

KREK.RO

Hol vagy?

(Folytatás az 1. oldalról)

A kígyó betartotta a szavát. Az ember jónak és gonosznak ismerője lett, csupán annyi változott, hogy nem képes a kettőt egymástól megkülönböztetni. Azóta előfordul, hogy jónak ítéljük meg azt, ami utálatos az Úr előtt, és rettegünk attól, aminek örülnünk kellene. Ahogyan az Éden kertjében jónak tűnt a tiltott gyümölcs is, de Isten szavára rettegés fogta el Ádámot és Évát. Pedig épp fordítva kellene lennie. Az Úr közelsége örömet ébreszt bennünk, reményt kelt, biztonságot nyújt.

A lelki elveszettség egyik jele a vádaskodás. A férfi az asszonyt hibáztatta, az asszony pedig a kígyót. Ez így megy azóta is. Házastársak esnek egymásnak, gyerekek vetik a szülők szemére, hogy rosszul nevelték őket, szülők háborognak, hogy nem törődnek velük a gyerekeik. A kormányt hibáztatjuk a hétköznapi nehézségekért, a tanárokat a diákok gyenge eredményeiért, az egyházat a növekvő erkölcsstelenségért. Minden helyzetben találunk jó célpontot a sárdobáláshoz. Csak azt nem vesszük észre, hogy minden gyengeségünk, nyomorúságunk, elesettségünk abból fakad, hogy elszakadtunk Istentől. De ő nem mondott le rólunk, hanem Jézus Krisztus által utánunk jött. „Mert azért jött az Emberfia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett.” (Lk 19,10)

Ha ma téged kérdez az Úr, hogy hol vagy, tudod-e azt válaszolni, amit Ábrahám a fiának épített áldozati oltár mellett, és Jákób a Lában felé vezető úton, vagy Mózes az égő csipkebokor mellett: „Íme, itt vagyok”? Nem szégyenkezve az engedetlenségünk miatt, hanem a Lélek által gerjesztett indíttatással. Itt vagyunk, ahol naponta ostromolnak a bűnök, de Isten kérdésére mégis békességgel válaszolunk, mert Jézus áldozata által viszsanyertük mindazt, amit az engedetlenségünk miatt elvesztettünk. Ezért tette készen mondjuk: „Íme, itt vagyunk”, Urunk, bánj velünk akaratod szerint, használd minket a te dicsőségedre és felebarátaink javára!

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

Elodázott lehetőség

„Képmutatók, a föld és az ég jelenségeit felismeritek, e mostani időt miért nem tudjátok felismerni?” (Lk 12,56)

Felismerhetnénk az idők jeleit. Mint amikor egy-egy felhő feljövetele alkalmával mondanánk ma is: Nagy idő lesz! Olvasni tudunk az időjárás jeleiből. Jézus ott van közöttük. Benne, Vele eljött az alkalmas idő, bétölt az idő. Most dorgálja őket. Amikor Jézus dorgálva szól, akkor mentő szeretettel szól. Nem azért mondja, mert bántani akar, hanem mert segíteni szeretne. Boldog szemet s szerinte való látást az Ő dorgálásai nyomán kapunk. Csak ne botránkozzak meg szavaiban! Gondoljam végig: a sok botütés, amely reám várt volna, Őt érte. Az árulás csókja Rajta csattant el. Annyi vád, keserű szitok, annyi átkozódás, mind-mind az Igazat érte, Aki magára vette az én bűneimet, és Aki nem

átkozódott, nem szitkozódott, csak értem szenvedett.

Pálnak egy másik figyelmeztetése is ide kívánczok: „Jól vigyázzatok tehát, hogyan éltek, ne esztelenül, hanem bölcsen, kihasználva az alkalmas időt, mert az idők gonoszak. Éppen ezért ne legyetek meggondolatlanok, hanem értsétek meg, mi az Úr akarat.” (Ef 5,15–17) Elodázott lehetőség, vagy kihasználva az alkalmas időt. Te melyiket választod? Milyen embertípus vagy? Olyan, aki mindig csak elodázod a lehetőségeket, vagy kihasználod az alkalmas időt?

Vigyázzunk, mert kifut kezünk közül az idő! Elszalad, mint elfut az út a lábunk alól, és nehogy késő legyen! A hit nélkül élő ember halad a vég felé, s egyszer csak megszólítja őt az, aki maga a Vég: Én vagyok a Kezdet és a Vég. Vele tartasz, Felé tartasz?

SEBESTYÉN LÁSZLÓ EDE

Érezd és lásd, hogy jó az Úr!

„Érezzétek és lássátok meg, hogy jó az ÚR! Boldog az az ember, aki hozzá menekül.” (Zsolt 34,9)

Annyi mindent érzünk, és annyi mindent látunk, de az Úr jóságára ritkán figyelünk. Valahogy mindig előtérbe kerülnek a hiányaink. Furcsa módon a legtöbbször azzal foglalkozunk, ami nincs, ezért nem tudjuk kellőképpen megbecsülni azt, ami van. Valami mindig hiányzik: szabadidő, pénz, egészség, türelem, vagy egy hozzánk közel álló szeretünk. Olyan nincs, hogy mindenünk meglegyen. Éppen ezért kellene jobban értékelnünk azokat az áldásokat, amiket Isten jóságának köszönhetünk, mint például a családjunk, a gyülekezetünk, a megmaradt egészségünk, az otthonunk stb.

„Érezzétek és lássátok meg, hogy jó az ÚR!” Ez egy reklámszlogen is lehetne, de

annál sokkal tisztább. A reklámok soha nem a célközönség javát szolgálják, hanem a megrendelőt. Ez az igei felhívás viszont nemcsak nekünk szól, de értünk is. Nem elég Isten jóságát ismerni, azt át is kell élni, át kell érezni. A tékozló fiú példázatát meg lehet tanulni szóról szóra, de a lényegét csak az értheti meg, aki a bűnöktől terhelt szívével a mennyei Atya elé áll, és megtapasztalja az ő könyörülő szeretetét.

„Boldog az az ember, aki hozzá menekül.” Hova menekülsz a szükség idején? Oda, ahol biztonságot találsz, vagy ahol tovább mélyül a bánatod? Sokan menekülnek ma a háború elől, hogy életben maradhassanak. Ugyanez a cél kell vezéreljen a lelki küzdelmek idején is. Oltalmat és nyugalmat találunk az élet Uránál. Boldogok lehetünk, ha érezzük és látjuk, hogy jó az Úr. Ámen!

E. Á. I.

Az örület örvényében

„Távolítsátok el azért a gonoszt magatok közül!” (1Kor 5,13)

Az identitás, azaz az önazonosság dilemmája egyre súlyosabb kérdéseket vet fel napjainkban, s ezekre a hitvalló egyháznak válaszolnia kell, mert számára megadatott a tudása és hitelessége erre vonatkozóan is. Különösen sürgető és kötelező szembenézni a kérdéssel, amikor gyülekezeten belül is elrettentő jelenségek adódnak. A bizonytalan, identitást kereső serdülők mellett az ifjak és középkorúak, de már az idősek soraiban is.

MÉLYEBBRE KELL MUTATNUNK

A gyermeki lélek vívódik a jövő ígéretei között a boldogulásról, a barátkozás értékéről, a tanulás hasznosságáról. Az ifjak gyakran néznek szét, és kortársaik között kifinomodott sorsokat látnak, különböző szenvedélyek rabjait, gyakran nemi hovatartozásuk káoszait. Az idősek között is megjelennek, akik éppen kapuzárási tünetekkel családban csalódnak, nemzetet váltanának, vagy nevetéses ifjonti hóbortokat követnek.

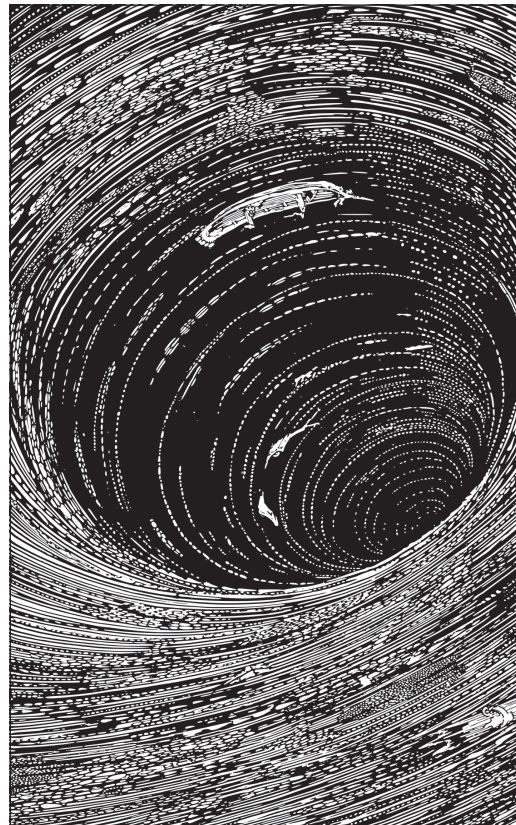
A lélektan bőséggel beszél az identitás szerteágazó témájáról. Figyelemre méltó következtetések állnak rendelkezésre. Érdemes tájékozódni ezek között. Azonban a többre vágyó tájékozódó hívőknek mindenképpen tágitanunk kell az ismereteket. Mélyebbre kell mutatnunk. Ki az az ideális „én”, akinek lennem kell? Hol vagyok attól? Mennyit kell fejlődnöm? A társadalomnak van szabályzata, amely leírja az elvárásokat, viselkedési rendeleket. Valamelyest számon is kéri, be is tartatja. Viszont – bántás nélkül ki – kell mondanunk, hogy ezek mellett sohasem fog gyógyulni a megbetegedett lélek, nem lesz erős a nemzet, szilárd a család, felelős a szülő, és nem fékeződnek a traumák sem. Nem csökken a feszültség a szorongók tobzódásában, nem csillapodik az idegek háborúja a házastársak között, a nemzetrészek továbbra is gyilkos farkasszettel méregetik egymást. Baj van bőven, és felsorolhatatlanul.

FELISMERNI ISTENT

Az ideális én az, aki felismeri és tiszteletben tartja a testvért, aki a „te”, sőt Őt, aki Isten a maga hármasságában. Azért fontos ennek hangsúlyozása, mert lehet szigorú társadalmi norma, lélektani tünet, akár törvények a velük járó szankciókkal, mindig lesznek szabályszegők, ellenszegülők, mert vannak született ellenállók. Vannak javulni szándékozók is. Azért kell ezekről beszélni, hogy rajtunk ne múljon a helyzetük, de biztosítsuk számukra az esélyt, remélhetőleg nem az utolsót, hogy megérthessék a társadalom feletti, mennyi felőli üze-

netet, mely kiragadja őket az identitás velük kialakult posványából.

Nehéz, éppen ezért ritkán beszélünk a gonosz teológiájáról. Ez arról szól, hogy létezik egy alattomos erő a világunkban, amelynek az ember kaput nyitott az első bűneset alkalmával, és azóta szüntelen visszahív. (Vajon miért is vágyunk vissza a vídampark-kísértetek palotájába? Miért akadnak olyanok, akik olykor belekóstolnak a szubkultúra világába, megirtóznak, majd megint visszacsábulnak?)

TÁVOLÍTSÁTK EL A GONOSZT

Pál apostol tud a gonosz mindenket megfertőző garázdaságáról. Leleplezi és hatalmát veszi, hiszen parancsba foglalja: távolítsátok el! Azt is megemlíti, hogy ott van közöttek, látszik a jelenléte. Mennyire látható ez most az identitásában elbizonytalanodott emberben, valamint megrontott kapcsolatában? Gonosz van a háborúskodni vágyó ösztönben, a fegyverek gyártásából származó jövedelem óhajlásában. Gonosz uralkodik a járványtól szenvedők gyógyszerével való üzérkedésben. Gonosz settenkedik a pénzsóvárok lelkében, a hazaárulók szívében, az anyaszentegyház kiürítőiben, a testvérgyilkosokban, a haszonlesőkben, a hazugok szavában. Van elárasztott terep, van feladat, van életveszély kemény halálos támadással.

„Távolítsátok el a gonoszt magatok közül!” Akkor lesz egészséges én-tudat, és tisztelet, lesz tájékozódási alap, lesz identitásegészség, és lesz Isten teljes tisztelete.

Egy édesanya imája

„Ezért a fiúért könyörögtem, és az Úr megadta kérésemet, amelyet tőle kértem” (1 Sám 1,27)

Mit is tehetnék mást, hiszen tudom, az élet maga Tőled van, neked köszönhetem, ezért imádkozom. Neked köszönhetem az életem, s azt, hogy rajtam keresztül is életet küldtél. Ajándék, hogy az élet továbbítója lehettem, a Te eszközöd, Uram. Köszönöm, hogy a szívem alatt új életet hordozva átélhettem a csodát, az ember növekedésének és születésének, világrajövetelének csodáját, és egy újfajta szeretet születését. Köszönöm ezt a szeretetet, mely megtanított arra, hogy ne önmagamot lássam első sorban, hanem azokat, akiket nekem adott. Ajándékként kaptuk őket, oda helyezem a Te ajándékozó kezébe. Édesanya vagyok, ezért imádkozom a megszületendő gyermekekért és a leendő édesanyákért, hogy tanuljanak meg Veled beszélgetni, bízzák Rád az életüket, jövőjüket és a gyermeküket, aki áldás, ajándék Tőled, hogy a gyermekáldást ők is csodának tartsák. Mennyi áldást jelentene, ha Istentől jutalomképpen fogadott gyermekek születnének minden családban! Istenem, tudom, hogy Te válaszolsz az édesanyák kérésére, hallod imáinkat, hiszem, hogy a Rád bízott jövőd Isten szerinti jövővé lesz. Mi szeretnénk mindent elrendezettnek tudni, biztonságban élni, annyi mindenben kell a segítséged kérésünk! Úgy érezzük sokszor, összeroppanunk, nincs eredménye a szülői törődésnek, áldozatnak, odaadásnak. Segíts hinni, hogy erőnk, türelmünket Te ki tudod pótolni, gyarapítani, igyekezetünket Te meg tudod áldani! Házasság, gyermekáldás, családi béke mind a Te kezében vannak. Újra és újra Rád bízom családomat, gyermekeimet, jövődönket, mint ahogyan akkor is, amikor szolgálatodra hívtál, amikor örök hűséget fogadtam életem társának, s amikor éreztem mozdulni magamban az új életet. Imádkozom gyermekeimért, gyermekeinkért, hogy higgyenek ők is Benned, Rád tudják bízni életüket, és a Te utadon járva elnyerjék a Te legnagyobb ajándékodat, az örökkévalóságot. Imádkozom, hogy ne csak a mi gyermekeink legyenek, hanem a tied is, és azok maradjanak mindörökké.

NAGY ERIKA

Ki vagyok én valójában?

Már régebben olvastam valahol, hogy csak is egy másik személlyel szembetalálkozva ismerem meg magamat igazán, mert amikor a másikat meg tudom szólítani, hogy TE, akkor tudom mondani magamra, hogy ÉN. Azaz a másik személy által tartott tükörben látom meg, hogy valójában ki is vagyok ÉN.

Ma azonban azt tapasztaljuk, hogy az emberek egyre inkább elszigetelődnek, begubóznak, a közösségek egyre inkább szétesnek. Ki áll mindennek a háttérben? Erre a kérdésre lehetne hangzatos összeesküvés-elméleteket felsorolni, de az igazi felelet: a Sátán, a Dabólos, azaz a szétdobáló. Már évezredekkel ezelőtt elkezdődött a munkálkodása, amikor kezdte elvágni a gyökereinket.

ELVÁGOTT GYÖKEREK

Először is éket vert Isten és ember közé, majd szépen lassan elkezdte vagdosni a többi gyökeret is. Körülbelül két évszázaddal ezelőtt kiderült, hogy nem a teremtés koronája az ember, hanem egy majomivadék, egy az állatok közül, sőt olykor már az is elhangzik, hogy az evolúció egy félresikerült terméke. Sokszor a nyugati világból érkező képeket látva (kutyának, lónak, birkának beöltözött, sőt így is viselkedő felnőttek) már-már elhiszi az ember, hogy valóban így van.

Majd jött az újabb gyökér elvágása: nem kell a nemzeti tudathoz, történelemhez és hagyományokhoz ragaszkodni, hanem inkább egy nagy egyveleg nép kell, egy jól összerotyogtatott nagy világnép. Az igaz, hogy Pál apostol mondja, hogy „Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok Krisztus Jézusban” (Gal 3,28), de nem arra gondol, hogy el kell felejteni, honnan jöttünk, hanem arra, hogy Jézusban lássuk meg egymásban a testvért, az embert.

Még maradt egy gyökér, amit születésünk ad, de a mostani időkben azt is keményen fűrészelik, tudniillik hogy férfi vagy nő vagyok. Mert hiába mondja a Biblia, s vallották ezt évezredekken keresztül, hogy „megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket” (1Móz 1,27), ma az ember azt mondja, hogy még van vagy 99 nem e kettőn kívül. E gyökérvágások hatására kapunk egy olyan embert a 21. században, aki magányos, és akit a szél ide-oda sodorhat. Mint a westernfilmek száraz bokrai, ördögsekerei, amelyeket átfúj a szél a poros városka utcáján. Csodálkozunk, hogy annyi identitászavaros ember van ma? Hogy fiatalok és öregek egyaránt az kérdezik: Ki vagyok én?

A VÁLASZ A TEREMTŐNÉL VAN

Ezt kérdezi az *Én, a robot* című filmben az öntudatára ébredt robot, Sonny is: mi va-

gyok én? És a feleletet az ember, az alkotója adja meg: Te egyedi vagy, Sonny! Mi lenne, ha kérdésünkkel mi is az alkotóhoz fordulnánk? Hiszen egy okostelefont tudok kezelni én is, de hogy mire képes, mennyi lehetőség rejlik benne, s micsoda is valójában, egészen az apró részletekig, azt csak a tervezője, az alkotója tudja. Ki vagyok én? Erre a kérdésre csak az Alkotóm, azaz teremtő Istenem tudja megadni az igazi választ. Ő az a másik személy, aki előtt megállva megtudom, hogy igazából ki vagyok én.

Megtudom, hogy Ő teremtett, s ezt az egész világot rám bízta: „Micsoda az ember – mondom –, hogy megemlékezel róla? és az embernek fia, hogy gondod van reá? Hiszen kevés tette őt kisebbé az Istennél, és dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt! Úrrá tette őt kezeid munkáin, mindent lábai alá vetettél.” (Zsolt 8,5–7) Megtudom, hogy az ember elrontotta a dolgokat, nem vagyok tökéletes, de „úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Azaz nem a véletlen hozott össze, hanem Isten alkotott. Ami körülöttem van, értem van, ajándék nekem, de nem kell a ló túlsó oldalára sem esnem, nem kell elbiznom magam, mert nem vagyok félisten, csak Isten bűnös gyermeke, aki Krisztusban mégis megváltott.

ISTENNEL TUDOM, KI VAGYOK

Ott volt József, elkerült Egyiptomba, de a jólétben sem feledkezett meg családjáról. Mózes, bár a fáraó palotájában nő fel, mégis tudja, hova tartozik. Vagy ott a legszebb példa, Jézus, aki szüntelenül kapcsolatban van Istennel, ezért pontosan tudja, hogy kicsoda és mi a feladata. Pedig volt kísértése éppen elég mindkettőt feladni, elfelejteni. Mind a Bibliából, mind a történelemből, mind a hétköznapi életből azt tapasztaljuk, hogy Is-

tennel tudom, ki vagyok, mert Ő nekem is elmondja: egyedi vagy, „ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” (Ézs 43,1)

Visszatérve a száraz bokor képéhez, ezzel ellentétben az Istenben bízó embert a zoltáros fához hasonlítja: „mint a folyóvíz mellé ültetett fa, amely idejében megtermi gyümölcsöt, és nem hervad el a lombja”. (Zsolt 1,3) Mennyivel másabb, tetszetősebb a folyóvíz mellé ültetett fa képe, mint a szélben guruló száraz bokoré. Az Istenben bízó embernek vannak gyökerei (ráadásul jó erősek), zöldell a reménysége, és tudja, hogy kicsoda. Sőt Alkotójától azt is megtudja, hogy mire képes: gyümölcsöt teremni. Dávidot még a saját családjá, a saját apja sem tartja sokra. Mikor Sámuel meglátogatta őket, hogy kiválassza fiai közül az új királyt, fel sem tűnik, hogy Dávid nincs ott, nem számolnak vele, nem nézik sokba, de Isten tudja, hogy mire képes, hogy belőle lesz Izráel nagy királya. Péter a Genezáret tavon így látja magát, így szól: „Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!” (Lk 5,8). Erre Jézus azt mondja: gyere közelebb, mert emberhalász leszel. Vagyis nem mások, még csak nem is saját magam által látom meg igazán, hogy ki vagyok, hanem az Isten által tartott tükörben. S ebben a tükörben nemcsak azt látom, ki vagyok, hanem azt is, hogy honnan jövök, hova kapcsolnak a gyökereim, valamint azt is, hogy merre tart az életem, mire vagyok képes, mi rejlik bennem.

Ki szeretnél lenni? Soha nem késő rájönni, hogy ki vagy. Nemrég olvastam egy idős presbiterről, aki nyugdíjba vonulása után nem találta a helyét, nem tudta már, hogy kicsoda is ő valójában, míg egy különös álmatlan éjszakán, a napi igét elolvasva rájött: Krisztus bukácsoló öreg barátja. És te tudod-e már, hogy ki vagy? Kérdezd meg teremtő Atyád!

Teher alatt nő a pálma

Teher alatt nő a pálma? Nagyon szkeptikus módon teszem fel ma ezt a kérdést. Az elmúlt idők történései adják ma ezt a kevésbé optimista lelkiállapotot. Pedig annyi minden van, ami arra késztet, hogy pozitívan lássam a világot: a családom, az életem, a gyülekezet – és mégis ott van belül valami fájó tüske.

ELFOGYOTT A LEVEGŐ

Két évvel ezelőtt, a rekordszárazságú nyár a templomunk orgonáját sem kímélte. Százhetven éves darab, épp a főhomlokzaton, ahol egész délután süti a nap. Egész nyáron nem szólalt meg. Előbb csak elfogyott a levegője, mint a beteg embernek, aztán már egyáltalán nem tudtuk használni. Egy kis harmónium vette át a helyét, de az nem volt az igazi. Ősszel, amikor megjöttek az esők, újra megtelt nedvességgel minden kiszáradt rész, újra megszólalt. Örültünk neki. Mégis úgy döntöttünk: fel kell újítani. Több orgonaépítő mester is megvizsgálta, kaptunk ajánlatokat, pályáztunk, mert saját költségvetésből ezt nem tudtuk volna kivitelezni. Az elmúlt évszázad viharai nem kímélték az orgonát sem. A valamikor jó minőségű ónsípkokat a szegénység közepette bádogsípkokra cserélték, itt is, ott is szigetelőszalaggal és selyempapírral kipótolva. Amíg bele nem néztek szakértő szemek, mi kívülről ezt nem tudtuk elmondani.

Amúgy is nagyon keveset tudtunk az orgonánkról. A korabeli, 1850-es presbiteri jegyzőkönyv csak annyit jegyzett fel, hogy Erdei András akkori gondnok saját költségén vásárolta az orgonát a gyülekezetnek. Hogy ki volt az orgonaépítő mester, a múlt homályába vész. Az évtizedek folyamán sokan javították, mindig kicsit jobban ment, aztán meg egyre gyengült. De működött, és a gyülekezet számára ez volt az Orgona.

Azt javasolták a mesterek, ha már újítunk, cseréljünk benne sípsorokat. Igen borsos ára van egy sípsornak. Aztán jött az ötlet, kérdezzünk rá a nyugati református testvéreknél, nincs-e használaton kívüli, leszerelt orgonájuk, fölösleges sípsorok, amik épp jók lennének nekünk.

Így kerültünk kapcsolatba a hollandiai Borculo városának Szőlőskert református gyülekezetével, ahol az öt használatban lévő templomból 2023 folyamán négyet bezártak. Ezek közül három megmarad istentiszteleti célra, egyet azonban bérbe adtak. Üzlethelyiség nyílt benne. És épp volt egy orgonájuk, amit nem volt hova költöztessenek.

IMÁDKOZZATOK ÉRTÜNK!

Az ottani gyülekezet egyik oszlopos tagja évtizedek óta otthonosan mozog Szalárdon. A világjárvány óta többször beszélgettünk ar-

ról, hogy az emberek, a gyülekezetek tagjai nem tértek vissza a lezárások után. A fiatal- és középkorú generáció szinte teljes egészében hiányzik a gyülekezetükből. Az egyháztagságot sem vállalják. Azt hittük, csak átmeneti hullámvölgy. Olyan teher, ami alatt nő a pálma. Olyan válság, amelyből megerősödvé kerülhet ki a gyülekezet. De a jelen azt mutatja, hogy a krízis egyre inkább mélyül. A teher még súlyosbodik. És nem ez az egyetlen közösség, ahonnan hasonlóan aggasztó hírek érkeznek. London egyik legelőbb gyülekezete vált szinte egyik napról a másikra üressé. Ott nem a világjárvány, hanem a jézusi gondolat vált valósággá: megverték a pásztort, elszéledt a nyáj.

A gyülekezet, amely az orgonáját nekünk ajándékozta, mert örült, hogy templomban szolgálhat tovább a hangszer, és nem egy konténerben lesz az enyészeté, az 1970-es években még orgonát vásárolt. Ötven évvel ezelőtt még egy életerős, gazdaságilag is versenyképes gyülekezet volt. Az elmúlt évtizedekben ők segítettek minket. Tavaly megrázó levelet kaptam Hollandiából, egyik ott élő barátom kérte: imádkozzatok értünk! Most mi segítsünk. Mert nagyon nagy a teher, szinte összeroppannak alatta.

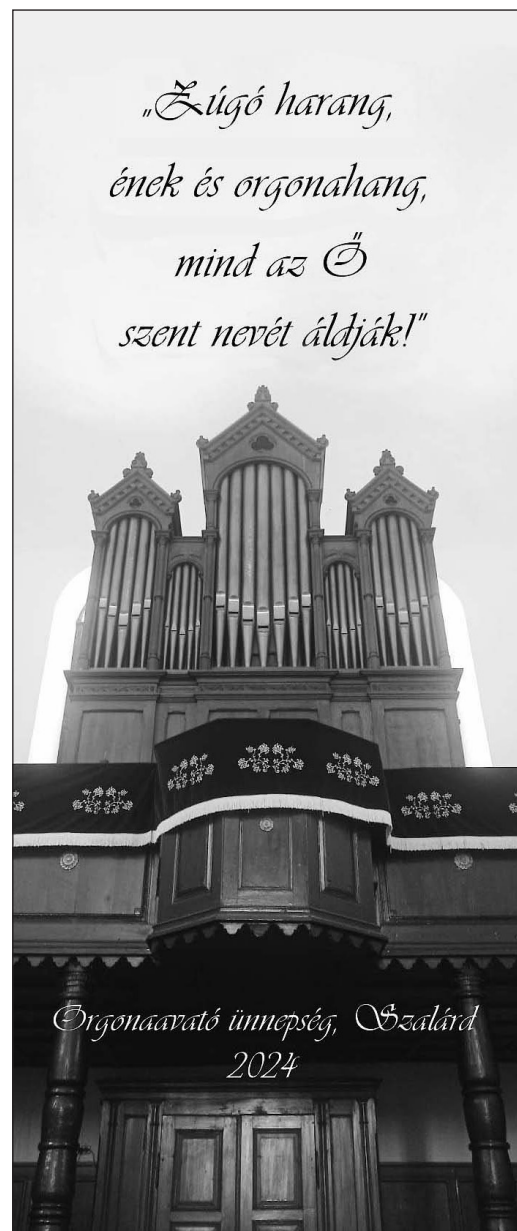
ÚJ HANGSZER A RÉGI TEMPLOMBAN

Az orgona megérkezett, szakértő kezek szedték szét, készítették útra és rakták össze új otthonában. És a húsvét utáni első vasárnap már meg is szólalt. És amikor megkérdezték az ajándékozók, mi a gyülekezet reakciója, csak annyit tudtunk mondani, ez az orgona ide épült, csak eddig máshol volt.

Szentháromság vasárnapján a délelőtti istentiszteleten kértünk áldást az új hangszerre. Bogdán Szabolcs János püspök igehirdetésében a szeretet himnuszának kezdőgondolatát szólaltatta meg: szeretet nélkül csak zengő érc és pengő cimbalom vagyunk. Szükségünk van a Szeretetre, Jézus Krisztus erejére és jelenlétére, hogy Benne találjunk egymásra, találjuk meg a helyünket és tudjunk harmóniában megszólalni. Az ünnepségen jelen volt az ajándékozó gyülekezet képviselője, egyházi és világi meghívottak, az orgonaépítő mester és családja, sok örvendő ember.

TEHER ALATT NŐ MÉG PÁLMA?

Nekünk ez az esemény örömmel volt. De közben végig ott volt bennem a fájó érzés: ez egy másik közösség számára fájdalmas pillanat. Örülnek, hogy templomban szólhat tovább, hogy Isten dicséretét szolgálhatja, de képzeljük magunkat a helyükbe: valami, ami a miénk volt, ami számunkra kedves volt, amit, ha behunytuk a szemünket, ott láttunk

*„Zúgó harang,
ének és orgonahang,
mind az Ő
szent nevét áldják!”*

*Orgonaavatás ünnepség, Szalárd
2024*

a lelki otthonban – ott már se otthon, se berendezés.

Csak hittel tudjuk kimondani, hogy teher alatt nő a pálma. Hogy a keresztyén egyházat sújtó terhek nem felemésztenek, nem felmorzsolnak, de megerősítenek. Illés próféta jut eszembe – talán naponta el kellene olvasnunk a történetét. Amikor leborul Isten előtt, és le akarja tenni a szolgálatot, de még az életét is, mert nem látja, hogy kiért és miért lenne érdemes tovább szolgálni, Isten megmutat neki valamit, amit nem lát és nem láthat. Hétezer térd, amelyik nem hajolt meg a Baálnak. Egy országnyi népből hétezer ember. Kezdetnek elég. Illés idején is elég volt, és talán ma is az lenne.

Amikor az orgonára nézek, nemcsak az jut eszembe, mennyire szép, hogy betölti a templomot a hangjával és a látványával, de az is: imádkoznom, imádkoznunk kell azért a hollandiai református egyházért, azért a nyugati keresztyénségért, amely évtizedek óta segítséget nyújt nekünk. Most nekünk kell segítő két kezet nyújtani – imádságra kulcsolva, Isten felé. Hogy az őket sújtó nagy teher alatt nőjön a hit, erősödjön a lábuk és tudjanak talpra állni.

Valljuk meg a hitünket!

Nehéz témát fogunk most boncolgatni együtt, de bízom benne, hogy velem tartanak ebben a cikkben is. Nem azért nehéz, mert bonyolult, hanem inkább azért, mert a hit megvallása hiánycikk.

Induljunk ki egy teljesen hétköznapi tényből: a 21. században mindenki „menő” szeretne lenni. Megváltozott az öltözködésünk, a hajviseletünk, az életmódunk. Visszaemlékszem rá, hogy nagymamám abban az életkorában, amelyikben én vagyok most, hétköznaponként hosszú, egyberuhát viselt, kötényt és fejkendőt kötött, és általában otthon ült, és vezette a háztartást, én pedig farmert hordok, pólót, sportcipőt, és elképzelni sem tudom, hogy valaha kendőt kössék a fejemre. Szeretem a divatos ruhákat, autót vezetek, és sokszor vagyok úton személyes és gyülekezeti ügyes-bajos dolgokat intézve.

Viszont ahogy sorra halnak ki az egyberuhás, fejkendős nagyanyáink, akik esténként egyházi énekeket énekeltek az unokáknak, imádkozni tanították őket, és vasárnaponként templomba jártak, úgy lesznek egyre foghíjasabbak a vasárnapi istentiszteleteink is. Ma templomba járni és beszélni a hitünkről nem elég „menő”. Vajon lehet ezen változtatni, vajon visszafordítható ez?

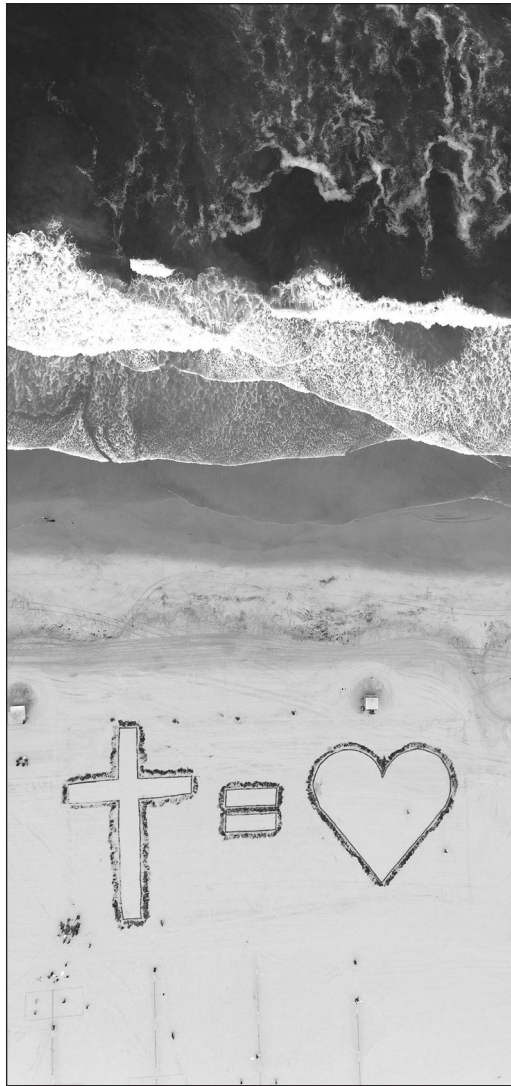
HITVALLÓ EMBERI PÉLDÁK

Szoktunk azon gondolkodni, hogy Isten mit vár el tőlünk, szoktunk beszélni róla másoknak, akár családi körben is?

Ha igazi, hitvalló emberi példákat keresek, mindig visszamegyek az első keresztyének korába. Amikor olvasom az Apostolok cselekedeteiről írt könyvet, árad belőle az emberek hite, a Szentlélek, mely köztük és bennük munkálkodott. Akik hitre jutottak, nem tudtak nem beszélni Jézusról, napi igényük volt, hogy Jézusról halljanak. A keresztyének, bárhova is utaztak, ismeretlenül is egymást keresték. Talán nem is tudjuk, hogy a hal mint jelkép, melyet manapság is látunk néha autókra felragasztva, milyen szerepet töltött be akkortájt.

Mivel nem sokkal az első gyülekezetek megalakulása után már üldözni is kezdték a keresztyéneket, veszélyes volt kinyilvánítani a hitet. Ha két ember megismerkedett, és gyanították egymásról, hogy mindketten keresztyének, az egyik, mondjuk, a bátrabb, egy halat rajzolt a porba. Ez volt a titkos jel. Ha mindketten krisztushívők voltak, akkor a másik is ezt tette. Rajzolt ő is egy halat. Erről ismerték meg egymást, és rögtön el is kezdtek együtt a Jézusról beszélni.

A tanítványok pünkösdkor megkapták Jézus gyógyító erejét is. Az apostoloknak még az árnyéka is gyógyító erővel bírt. Mindenhol: a lakásokban, az utcákon, baráti tár-

saságokban a keresztyén hit volt a beszélgetések fő témája. Aki hitre jutott, sugárzott az arca, mosolygott, boldog volt, hogy a szívébe fogadhatta Jézust. Ha történetesen elfogták őket, és börtönbe kerültek, inkább választották a halált, mintsem megtagadják Krisztus nevét.

Ugyanis a börtönbe került keresztyéneknek sok esetben adtak választási lehetőséget: vagy maradnak a hitükben és meghalnak, vagy nyilvánosan megtagadják Krisztust és életben maradnak. Ha meg is tagadták volna a hitüket, miután hazamennek, senki sem ellenőrizte volna, hogy járnak-e a gyülekezetbe vagy sem. De nem voltak képesek arra, hogy Jézust megtagadják. Készek voltak inkább a kínhalálra.

MENNYIRE VAGYUNK HITELESEK?

Nagyon messze vagyunk ettől ma. Egyszer elgondolkodtam: ha mostanság bevezetnék, hogy akik egy keresztyén valláshoz tartoznak, azokat valamilyen hátrány ér, vajon hány keresztyén maradna? Vagy kiélesítve a kérdést: hány református maradna? Nem szeretnék jóslásba bocsátkozni, de lennének, akik inkább a könnyebb utat választanák, mint a hit útját, mely hátránnyal jár.

Szolgálatom egyik, számomra legmegrázóbb élménye egy ünnepi istentisztelet után történt. Évekkel ezelőtt hivatalos voltam egy konfirmációra. Miután mindegyik konfirmandus hitvallást tett, felelt a kátékérdésekre és angyali arccal úrvacsorát vett, kifelé menet, az egyik anyuka odavitte a lelkipásztorhoz a frissen megkonfirmált leányát, odaállította a lelkész mellé, és azt mondta: „Gyere, csinálj egy képet a tiszteletes úrral, mert úgysem fogsz te többet templomba jönni.”

Éppen nem sírtam el magam, de ez a mondat azóta is kísér minden konfirmációkor.

HOGYAN SZOKTUNK HITVALLÁST TENNI?

„Menő” dolog a Netflixről, a politikáról, a szomszédokról beszélgetni, de vajon mennyire „menő” dolog beszélgetni a hitünkről? Ha valaki megkérne, hogy beszélj a hitedről, mit mondanál? Mi az, amit köszönhetsz az Istennek, és milyen az Istennel való kapcsolatod? Mit tudsz megtanítani másnak?

Ha odalépne valaki hozzád azzal, hogy „én szeretnék hinni az Istenben, segíts nekem ebben”, el tudnád mesélni, hogyan jutottál hitre, és hogyan tudod megélni a hétköznapokban a hitedet?

HITVALLÁST SOKFÉLE MÓDON LEHET TENNI

Az egyik az, hogy beszélj Istenről. Valaki, aki hallott Istenről, de nincs saját hitélménye, akkor tud igazán hitre jutni, ha valaki segít neki a saját tapasztalataiból. El lehet mesélni azt, hogyan jutottál hitre, miben érzed Isten munkáját az életedben, miben segít neked az, hogy imádkozol vagy az, hogy istentiszteletre jársz.

A mai világban sokszor tapasztaltam, hogy az emberek úgy gondolják: elég az, ha csak a lelkész beszél az Istenről. Jézus azt mondta: „Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt.” (Mt 10,32)

A másik módja a hitvallásnak a cselekedetek. Nem tudok annál rosszabb példát, mint ha valaki nyájasan, szépen beszél Istenről, minden második mondatába bele is fűzi az Úr nevét, szemtől szemben nagyon barátságos, közben pedig áskálódik a munkatársai vagy akár a barátai ellen. Az Isten ügyét árulja el ezzel a viselkedéssel az ember. Ha eljutottunk az istenhitre, az kötelez bennünket arra, hogy kövessük Jézus tanításait a hétköznapokban, és a viselkedésünkkel példát mutassunk.

Legyen fontos számunkra a lelki életünk, a hitbeli fejlődésünk és az is, hogy általunk mások is hitre jussanak.

Mit tanít a Szentírás az úrvacsoráról?

Hitvallási rovatunkban, a keresztségről szóló tanítás után, az úrvacsorával foglalkozunk. Először lássuk Isten igéje alapján, hogy mikor és miért rendelte Jézus az úrvacsorát.

MIKOR RENDELTE JÉZUS AZ ÚRVACSORÁT?

1. Jézus Krisztus utolsó földi napjai egybeestek a zsidó páskaünnep előkészületeivel. Több tízezer zarándok gyűlt össze Jeruzsálemben, mert a páskabarányt csak ott lehetett elfogyasztani, a templom udvarán kellett leölni. A páskaünnep emlékezés volt Isten nagy szabadítására: hogyan hozta ki hajdan Egyiptomból, a rabszolgasorból választott népét.

Erről a Mózes 2. könyve 12. részében olvashatunk. Ebben az igeszakaszban Isten azt parancsolta népének, hogy minden család vágjon le egy bárányt, véréből kenjen az ajtófélfára, a húsát pedig fogyasszák el még akkor este kovásztalan, élesztő nélküli kenyérral. Amikor éjjel a tizedik csapás alkalmával az öldöklő angyal bejárta Egyiptomot, a vérrel megjelölt házakban nem bántott senkit. Másnap pedig a fáraó elengedte a népet.

Ettől kezdve a páska lett Izráel legnagyobb vallási és nemzeti ünnepe, amit minden évben több napon át nagy örömmel megültek. Az ünnepi vacsorának megvolt az előírt rendje, sok szép hálaadó imádság és ének hangzott el, amelyekben magasztalták Istent. Mit ünnepeltek a zsidók a páskavacsora alkalmával? Azt, hogy a bárány vére megmentette őket a haláltól, és Isten kiszabadította népét a rabszolgaságból.

2. Jézus is megünnepelte a páskát a tanítványaival együtt, viszont egy nappal korábban: nem pénteken este, amikor a páskavacsora elfogyasztásának az ideje volt, hanem csütörtökön este.

Jézus, mint a tanítványi kör családfője, szokás szerint megtörte és kiosztotta a kenyeret, majd körbeadta a poharat. Ebben nem volt semmi új. Az azonban meglepő volt, amit közben mondott. Jézus szemléltető oktatást tartott a tanítványainak. Elmondta, hogy ő az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét. Másnap, amikor Izrael minden családja leöli a páskabarányt, őt is meg fogják ölni. Halála engesztelő áldozat lesz minden ember bűnéért. Ártatlanul kifolyó vére bocsánatot szerez minden bűnre. Mindez annyira valóságos és igaz lesz, ahogyan most a kenyeret és a bort adja övének.

Ami tehát a tizedik csapás alkalmával Egyiptomban Izrael népével történt, az Krisztus halálával egyetemes, minden emberre érvényes: a Bárány-Jézus vére megmentett az örök haláltól, és Isten kegyelme kiszabadított a bűn rabszolgaságából. Ezt szemléltet-

te Jézus a tanítványainak az utolsó vacsora alkalmával.

MIÉRT RENDELTE JÉZUS AZ ÚRVACSORÁT?

1. Az úrvacsora elrendelésekor ezt mondta Jézus: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely tiérettetek megtöretik, ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Hasonlóképpen vette a poharat is, miután vacsoráltak, és ezt mondta: E pohár amaz új szövetség az én vérem által, ezt cselekedjétek, valamenynyszer isszátok az én emlékezetemre.” (1Kor 11,24–25) Jézus kétszer egymás után említi, hogy az úrvacsorát az ő emlékezetére kell gyakorolni. Ezért minden úrvacsora emlékeztessen minket arra, amit ő értünk tett. Az a falat kenyér és korty bor, amit az úrvacsorában magunkhoz veszünk, Krisztus megtört testére és bűneink miatt kifolyt vérére emlékeztet.

De ez az emlékezés nemcsak egyfajta értelmi visszagondolás arra, ami valamikor megtörtént a Golgotán. A hívő ember átéli ennek a mostani hatását, mégpedig azt, hogy ma is ezért kapunk Istentől bűnbocsánatot. A Krisztussal való lelki közösségünk csak úgy jöhet létre, ha szakítunk mindazzal, ami tőle idegen, és ami tőle elválaszt, vagyis a bűnnel. És csak úgy növekedhetünk a hitben, ha vagdaljuk a szálakat, amelyek a különböző bűnökhöz, rossz szokásokhoz, téves beidegződésekhez kötnek, és készek vagyunk mindezekről tartózkodni.

Tehát mi az úrvacsora lényege? Az úrvacsora emlékezés arra, ami értünk történt a Golgotán, és átélése annak, hogy mi is ezért kapunk bűnbocsánatot, és ezért újulhat meg a Krisztussal való közösségünk.

2. A szerzetési ige így folytatódik: „... valamennyiszer eszitek e kenyeret, és isszátok e poharat, az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljön.” (1Kor 11,26) Az úrvacsora alkalmával nemcsak emlékezünk, hanem hirdetniünk is kell az Úr halálának jelentőségét.

Az ószövetségi Szentírásban Ézsaiás próféta Krisztus golgotai kereszthalálának a jelentőségét így foglalta össze: „...a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta. Mi meg azt gondoltuk, hogy Isten csapása sújtotta és kínozza. Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békecségyünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg. Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok, mindenki a maga útját járta. De az Úr őt sújtotta mindnyájunk bűnéért.” (Ézs 53,4–6) Isten magára vette a mi ítéletünket. Aki ezt hittel tudomásul veszi és elfogadja, azt Isten felmenti az ítélet alól, és az nem megy a kárhozatra. Mit jelent ez? Azt, hogy Isten a mi bűneink büntetését a golgotai kereszten már végrehajtotta, és azt rajtunk még egyszer nem hajtja végre. Isten akkor ott minden bűnünket megbocsátotta, és Krisztusban üdvösségünk van. Az úrvacsora egyszerű jegy, a kenyér és a bort ezt a hitet erősítik meg bennünk.

Tehát, miért rendelte Jézus az úrvacsorát? Az úrvacsora emlékezés arra, ami értünk történt a Golgotán, és átélése annak, hogy mi is ezért kapunk a megbánt és megvallott bűneinkre bocsánatot. Továbbá hirdetése annak, hogy ebben ma is bárki részesülhet a Krisztusba vetett hit által. Akik pedig ezt átéltük, a szívünkben Isten iránti hálával és a hozzá tartozás örömeivel térhetünk haza.

BEŠLIĆ ANNAMÁRIA: A kellemes tengeri sós

Úgy érzem, itt van a helyem, és itt van feladat, mondja Bešlić Annamária, a Splitben működő magyar református missziói gyülekezet missziói lelkipásztora, aki szerint a lazaságot és a nyitottságot érdemes lenne eltanulnunk a horvátoktól. A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) Split-Dalmácia megyei közösségének alelnökével, magyar és horvát nyelvű idegenvezetővel a sokak kedvenc nyaralóhelyének számító Dalmáciáról, az ottani magyarokról és a dalmát öntudatról beszélgetünk.

– Lemérte-e már a távolságot Deregnyő és Split között?

– Igen, lemértem, és szinte pontosan ezer kilométer a távolság a két település között.

– Megkerülhetetlen a kérdés: hogyan kerül egy felvidéki lány Dalmácia fővárosába?

– Úgy kerültem ide, hogy édesapám 2006-ban kirándulni hozta svájci ismerőseit Horvátországba, majd úgy gondolta, hogy következő éven a családjának is megmutatja ezt a gyönyörű tájat. Így jártam 2007 júliusában először Dalmáciában. Akkoriban ismerem meg Trogirt, a környező szigeteket, Splitet, melynek most, mondhatni, külvárosában lakom családommal.

– A horvátországi nyaralások során mi, magyarok némi irigységgel figyeljük, hogy a szláv anyanyelvű turisták könnyen megérik magukat a helyiekkel. Önnek felvidéki-ként a szlovák nyelv ismerete segítette-e a horvát nyelv elsajátításában?

– Mindenképp, bár vannak kifejezések, melyek a tökéletes ellentétei egymásnak a szlovák és a horvát nyelvben: például az „užasno” a horvát nyelvben „szörnyű”-t jelent, míg a szlovák nyelvben „csodálatos”, viszont a szavak többsége hasonló és ugyanazt jelenti. Egyebek mellett az is érdekes volt, hogy a szlovák „h” betűvel kezdődő szavakban a horvátok sokszor „g” betűvel helyettesítik az első betűt: hrad-grad, hori-gori... Így számomra érdekes felfedezésekkel teli volt a nyelvtanulás. Sokat segített, hogy ittlétem második évében beiratkoztam egy idegenvezetői tanfolyamra, s annak végén több mint tíz írásbeli vizsgánk volt, szótár nélkül. Volt hát mit tanulnunk, de megérte. Miután megismerkedtem az itt élő magyar lányokkal, akik Magyarországról érkeztek, s itt kezdtek el tanulni a horvát nyelvet, akkor láttam igazán, mekkora a különbség, mennyivel egyszerűbb dolgom van nekem... Viszont ahhoz, hogy egy nyelvet alapjaiban megismerjünk és folyékonyan használni tudjunk, évtizedekre van szükség. Nekem egy van a hátam mögött, s továbbra is tanulok újabb

kifejezéseket, szókapcsolatokat a mindennapokban.

– Több száz magyar él Dalmáciában. Mi vezette őket arra a vidékre?

– A legutóbbi népszámlálás alapján nagyjából 200 magyar él Split-Dalmácia megyében, de ez a szám csak azokat a magyarokat jelenti, akiknek van állampolgárságuk. Sokakat ismerek, akik hosszabb ideje laknak már itt, s még csak tartózkodási engedélyük van. Így a fent említett szám csak egy része az itt élő magyarok számának.

Azok, akiket itt megismertem, általában azt válaszolták, hogy a munka vagy a szerelem hozta őket ide. Voltak, akik hajón kapott munka során ismerték meg férjüket, s így költöztek Dalmáciába. Voltak, akik idénymunka vagy kirándulás során szerettek bele a mediterrán kultúrába, s döntöttek úgy, hogy itt próbálnak szerencsét. Sokan itt maradtak, de ismerek olyanokat is, akik hosszabb-rövidebb idő után visszatértek szülőhazájukba.

– Milyen rendszerességgel találkoznak a Splitben és környékén élő magyarok? Milyen lehetőségei vannak a magyar identitás megőrzésének?

– Splitben van egy magyar közösségünk, melynek ebben az évben a harmincéves fennállását, működését ünnepeljük. Pár hónappal az előtt, hogy idekerültem, két részre szakadt a közösség. Engem 2012-ben kerestek meg, hogy ha van kedvem, látogassak el hozzájuk. Akkoriban hetente többször is találkoztunk, ének-, tánc-, kézművescsoport is működött

az egyesület keretében. Ezenfelül gyermekcsoport is volt, valamint vasárnapi magyar nyelvű iskola működött. Az iskola ma is működik, a közösség azonban hivatalosan feloszlott. Az évek során megismertem a magyar közösség „másik felét” is, akiknek szintén volt és van egy kis kórusuk. Rendszeresen találkozunk minden vasárnap délután a spliti egyesületi székhelyünkön, ezenfelül minden évben megtartjuk magyar nemzeti ünnepeinket, kulturális programokat, kiállításokat, koncerteket szervezünk, évente többször tartunk kézművesműhelyeket gyerekek és felnőttek számára, igyekszünk kapcsolatot tartani a horvátországi Baranya megyei magyar közösségekkel, ők nyaranta lejönnek hozzánk halpatrikásfőzésre. Ez év decemberében immár hetedik alkalommal tartjuk majd meg a magyar bált, ott szintén egy baranyai magyar zenekar és magyar táncscsoport lép majd fel. Splitben évente többször is részt veszünk a többi kisebbséggel együtt a dalmáciai kisebbségi rendezvényeken. 2019 és 2023 között Split város magyar kisebbségi képviselője voltam, s elmondhatom, hogy igazán jó kapcsolatunk van az itt élő többi kisebbséggel is, városi és megyei szinten egyaránt, és igyekszünk az itt élő magyar közösség tagjait is újra összehozni, újraéleszteni a gyermekcsoportot, a fiatalok és idősebbek közötti egyensúlyt.

Magyarságunk megőrzésében sokat segít a történelmi kapcsolatok ismerete. IV. Béla királyunk és családja itt talált menedéket a tatárok elől. Splitben szállt partra Károly Róbert királyunk, hogy a magyar trónt elfoglalja, s ebben hű segítője volt Dalmácia

Levegő a testet és a lelket is gyógyítja (1.)

legnagyobb családja, a Šubić család. Ők aztán Zrín várát kapták birtokul, s Zrínyiek lettek. S hosszan folytathatnám a sort.

– **Deregnyőn, lelkészcsalád sarjaként beleszületett a hitéletbe. Ami ott magától értetődő volt, Splitben esetleg folyamatos kihívás. Vannak-e magyar istentiszteleti alkalmak?**

– Az ittlét hitbéli kihívásairól oldalakat tudnék írni. Nem egyszerű kiszakadni egy teljesen megalapozott, minden nap hitét megélt közösségből, s elkerülni egy olyan helyre, ahol szinte mindent előlről kell kezdeni. Horvátországnak ezen a részén eddig nem volt református egyház, reformátusok is csak nagyon kevesen, a mai napig is keresem azokat, s persze nem csak a reformátusokat, akik igénylik a református hitbéli közösséget. 2012-ben kezdtünk dolgozni azon, hogy itt, Splitben létrehozunk egy missziói gyülekezetet. A Horvátországi Református Keresztény Kálvini Egyház keretében és főtitkárként Szenn Péter püspök úr segítségével, három évvel ezelőtt sikerült megalakítanunk ezt a kis közösséget, s megkaptam a missziói lelképásztori kinevezést. Az évek során lassan kialakult, hogy a hónap első és harmadik vasárnapján tartunk istentiszteleteket magyar nyelven, illetve igény szerint horvát nyelven is, s bár csak páran vagyunk, mégis bízunk benne, hogy lesznek még hívek, akikre rátalálunk, vagy akik ránk találnak.

Egyébként idén immáron kilencedik éve, hogy magyar nyelven is megemlékezünk Árpád-házi Szent Margitról, IV. Béla királyunk leányáról a spliti Szent Dujmó-székesegyházban, január 18-án, horvát mise keretében. Ez az alkalom is egy azok közül, melyek megvalósulásában a spliti magyar tiszteletbéli konzul is segít bennünket.

– **Van-e esetleg olyan magyar, illetve felvidéki szokás, ami Splitben élve is mindennapos önnek?**

– Talán példaként említhetem a lakásban, házban történő cipőlevételt. Itt nagyon kevés helyen találkoztam azzal, amikor valakihez vendégségbe mentünk, hogy le kellett volna vennünk a cipőnköt és papucsot kapunk. Én ezt ideérkezésem óta gyakorlom, s vannak, akik átvették ezt a szokást tőlünk.

Nem tudom, mennyire mondható magyar szokásnak, talán inkább református szokásnak a karácsonyesti istentisztelet, majd a vacsora elkészítése, ajándékok kibontása. Számomra ez a nap kiskorom óta fontos volt: szenteste elmenni a templomba,

a hittanosok fellépése, ajándékbontás, az ünnepi vacsora, s még egy esti szánkózás is belefért, de ez már inkább nosztalgia. A horvátoknál a családi közösség karácsony első napján ebédel együtt, aznap bontják ki az ajándékokat is.

Március 15-én kislánnyal kokárdát viselünk, és a mindennapokban, amikor kedvünk tartja, mindenféle magyar népdalokat, verseket, mondókákat tanítok neki.

– **Az étkezések során mi kerül önöknél az asztalra? Horvát nemzetiségű férjével megismertette-e a magyar vagy szlovák konyha fogásait?**

– Kellemes és talán könnyedebb is a horvát konyha, de a magyar és szlovák ételek szintén elengedhetetlenek nálunk. Szeretek

főzni és sütni. Eleinte anyukámmal interneten keresztül főztünk, de sokszor megessik napjainkban is, hogy felhívom egy-egy receptért. A pirospaprika használata kihagyhatatlan, a felfűzött paprikasort a konyhában sokan mosolyogva szóvá is teszik. Itt sehol nem találok olyan kolbászt, amelyet szüleim hoznak otthonról. Szoktunk lángost és kenyeret sütni, szilvás gombócot és lapcsánkat készíteni, viszont a knédli sem maradhat el, székelykáposztával, toroskáposztával. Túrós és brindzás (*juhtúrós – F. T. megj.*) haluska, azaz tészta, húsleves, mindez csak pár példa arra, amivel itt nem nagyon találkoztam, én viszont gyakran készítem. Ami a horvát konyhát illeti, sok tanácsot és ötletet olvasok, kapok a mindennapokban anyósoméktól, barátaimtól, illetve interneten keresztül. Szeretem az itteni konyhát is, főzök és sütök halféléket, a kertünkbe minden évben ülte-

tünk mángoldot, spenótot. Van fügefánk, olaj- és babérfánk is, rozmarin- és levendulabokrok, valóságos körömvirágerdő van a kertemben, mely mint kiderült, szintén ehető. S legyen az magyar vagy horvát recept, igyekszem minél több házi zöldséggel és gyümölcssel kapcsolatos ételt tenni az asztalra. Anyukámtól lassan igyekszem megtanulni a házi kompót és paradicsomlé készítését, ezeket is nagyon szeretjük. Ami még a szokásokat illeti, a jó magyar pálinkát se feledjük. Itt, a mediterrán vidéken az emberek nincsenek megszokva a házi 52 fokos gyümölcspálinkával, inkább könnyebb, gyógynövényből készült pálinkát, bort, sört fogyasztanak. S ha már a söröket említem, abból is az otthonit szeretem jobban.

– **Egy tenger nélküli országból került az Adria partjára. Ilyen szempontból is más lett az élete. Mit jelent önnek a mindennapos találkozás a tengerrel? Annak változó illataival, színeivel, hangjaival?**

– Sohasem gondoltam, s végképp nem terveztem, hogy valaha ötpernyi séta távolságra lakom majd a tengerrel. Inkább készültem hegyes-dombos országba, jéggel és hóval, mint tengerrel és forrósággal. Viszont amikor egyszer ellátogattunk szüleimmel a svájci Locarnóba, ott láttam életemben először pálmafát, az teljesen magával ragadott. Így van ez ma is. Nagyon szeretem a pálmafákat, a mediterrán növényzetet, a gyönyörű virágokat, a bugenviliákat, leandereket, levendulákat, és még sokáig sorolhatnám. 2012 februárjában egy barátunkhoz mentünk látogatóba, ahol a kertben a narancs- és citromfákon lógó gyümölcsöket hó fődte. Megdöbbenő látvány volt, ma pedig már én is ültettem a kertembe egy-egy citrusfát.

Ami a hangokat, színeket és illatokat illeti, nem lehet megenni. Ez a kellemes tengeri sós levegő a testet és a lelket is gyógyítja. A tenger hangjának, legyen az csendes hullámlás vagy viharos morajlás, megvan a maga varázsa. A színes növényzet, a hegyek és a tenger kontrasztja, a szigetekre való kilátás, az édes- és sós vizek találkozása igazán gyönyörű. Találnunk kell időt arra, hogy elmerüljünk az érzéseink világában, mert a napi kötelességeink lefoglalják az időnk nagy részét. Így aztán igyekszem úgy beosztani az időmet, hogy maradjon itt-ott egy szabad délutánunk, amikor kötetlenül élvezhetjük a természet bájait.

(Folytatás a következő lapszámban)

Keresztyén identitás

Kedves olvasó! Meghívlak egy lelki útra, tarts velem. Mivel nagyon szeretek főzni, ez az egyik hobbim is, konyhai hasonlaltal fogok élni. Mint amikor a káposztafejről elkezdjük leszedegetni a leveleket, és haladunk egyre bentebb, úgy induljunk el önmagunkban kívülről, és érkezzünk el a legbensőbb lelki szobánkba.

Mit is jelent az, hogy identitástudat? Azt jelenti, hogy meg tudjuk határozni magunkat. Feltehetik a kérdést, hogy vajon miért kell ezzel foglalkozni. Mi ennek a jelentősége, hiszen ma az ember bárki és bármilyen lehet, felöltözhet bárhogy, felölthet bármilyen szerepet? Hát pontosan ezért. Azok a celebek, akiket nap mint nap a televíziós csatornákon az arcunkba tolnak, és önmagukból kivetkőzve bohóckodnak, követendő példa lettek a mai fiatal generáció számára. Pedig minden megnyilvánulásukkal azt mutatják, hogy fogalmuk sincs arról, kik is valójában. A háttérben pedig azt akarják elérni velünk, hogy kövessük a példájukat. Legyünk egyik nap nők, másik nap férfiak, egyik nap hívők, másik nap istentagadók, hallgassuk magyar nyelven is akár idegen kultúra zenéjét, míg elfelejtjük a sajátunkat, olvassunk ezoterikus dolgokat, és a Bibliát már csak idézetekben használjuk, és semmiképpen se akarjuk meghatározni magunkat. Ha ennek megfelelünk, akkor nemcsak a mi identitásunk kerül veszélybe, hanem a gyermekeinké is; elérik a célt, megfertőzik a legdrágább kincsünket, a gyermekeink lelkét is. Tehát az út, amelyiken elindulunk, nemcsak a mi számunkra fontos, hanem gyermekeink identitásának formálásában is.

NEMI IDENTITÁS

Induljunk el a legegyszerűbb kérdéstől: ki vagyok én, férfi vagy nő? Mert bármennyire is el szeretnék hitetni velünk, mindkettő nem lehetünk. Ha férfi vagy, az megkövetel egy határozottságot, szükség van vezetői képességekre, döntések meghozatalára, öltözködési stílusra, egyenes beszédre. Ha van fiad, minden megnyilvánulásodat a nap folyamán, tudat alatt, másolja. Ha nő vagy, az is megkövetel egy viselkedési és gondolkodásmódot is: azt, amit mi tanultunk, aminek a csíráját is ki akarják irtani. A nő a családi harmónia megteremtője, a gondoskodó, szeretetteljes, finom lelkű anya, aki összetartja a családot, aki megvigasztal, szeret, bátorít. Ha ez megvan, és ki lehet egészíteni még, nemcsak a férfinak és a nőnek, hanem a családnak is van egy identitása.

MUNKAHELYI SZEREPEK

Menjünk tovább a lelki utunkon: mindannyiunknak van egy munkahelyünk. Az ott

betöltött pozíció is valahol meghatározza az embert. Ha vezetői szerepet töltesz be, felelős vagy akár több tucat emberért. Milyen vezető vagy? Aki egyenes, őszinte, határozott, vagy akinek hízelegni kell a kegyeiért? Mi alapján minősítesz egy beosztottat? Aszerint, ahogy végzi a munkáját, vagy ahogyan hozzád közeledik? Tudsz-e közösséget formálni?

Ha beosztott vagy, milyen kapcsolatot ápolsz a munkatársakkal? Szoktál-e segíteni, ha valaki elakad egy munkájában, amihez te jobban értesz?

Mindezekkel példát mutatunk a gyerekeinknek is, hogyan kell másokhoz viszonyulni.

HITBELI IDENTITÁS

Jöjjön egy újabb kérdés: a hitbeli identitás. Van-e személyes Istened? Olyan hited, amelyik nem egy kívánságteljesítő jó tündérként képzeled el az Urat, hanem látja a teremtő, gondviselő, igazságos Istent, aki ad és ugyanakkor elvárásai is vannak. Ismered ezt az Istent? A hiteden belül van vallásod is? Amikor meghatározom magamat, ezzel bekerülök egy közösségbe, viszont a többitől valamenynyire el is határolódom. A református identitás azt jelenti, hogy tisztán és egyszerűen, mindenféle közbenjárók, szentek, képek és hókuszpókuszok nélkül, keresem az Istennel való közösséget. A hitemet megélem a mindennapokban, és tudom, hogy csupán azzal, hogy Isten nevét emlegetem, nem leszek hívő, mert a hitnek ott kell lennie a cselekedeteimben. Mit jelent ez a hit a családom számára? Az én református identitásom ad-e hitbeli tartást a gyerekeimnek? A világ egy része elindult egyfajta sátánista mozgalom felé, látható az ördögszarvas kiegészítőkből elegáns gálákon, valamint a szimbólumaik-

ből. Ha mi nem adunk hitbeli identitást a gyerekeinknek, megteszik mások helyettünk. Az eredmény néhány évtizeden belül meg fog mutatkozni, és ha mi nem teszünk ellene, nem fogunk örülni a következményeknek.

Talán vitázni fogtok velem, de én a hitbeli elköteleződés mellé oda helyezem a nemzetiségi hovatartozást is. Szerintem a magyarságunkat, ebből adódóan a virtust, a génjeinkben hordozzuk. Viszont ahhoz, hogy ez ne gőg legyen és ostoba kivagyiság, a történelmünket is kutatnunk kell. Ma sokan azt vallják az anyaországban, hogy az a magyar, aki ott fizet adót. Ennek alapján még a letelepedett kínai is magyarabb lett, mint mi. Én azt mondom, hogy az a magyar, aki sorsában hordozza a nemzetét, aki érzi a honfoglaló magyarok erejét magában, és génjeiben ott van a közös nehézségek, a veszített csaták és a diadalmas királyok öröksége.

MAGYAR REFORMÁTUS VAGYOK

Tudva azt, hogy népünknek Istenbe vetett hite a keresztyénség előtt is volt, utána pedig csak még inkább mélyült, szerintem fontos meghatározni, hogy magyar református vagyok. A kérdés már csak az, hogy vajon a gyermekeink és az unokáink is magyar reformátusok lesznek-e.

Ne engedd, hogy a gyermekedre csak az interneten fellelhető dolgok legyenek hatással! Meséld neki ősi kincseinkből. Szerintem két legfontosabb esti program van szülőként az esti fürdés után a gyermekekkel való foglalkozásban: mesélni bibliai történeteket és népmeséket.

Miután lebontjuk a ránk jellemző dolgokat, megérkezünk a legbensőbb szobánkba. Oda, ahol minden jellemzővel együtt az Istennel csak mi vagyunk. Az imacsendben Isten üzen nekünk arra vonatkozóan, hogyan lehetünk jobb emberek, hogyan mélyíthetjük el a hitünket.

Zárszóként pedig álljon előttünk néhány bibliai példa, hogyan határozza meg a mi jellemünk az utódaink személyiségét, megnyilvánulását és viselkedését.

Rossz példa: azzal, hogy Jákób minden gyermeke közül kiválasztotta Józsefet, gyilkos indulatokat okozott a többi gyermeke szívében, s ezt csak Isten tudta helyrehozni és jóra fordítani.

Jó példa: habár Dávid királynak megvoltak a maga égbekiáltó bűnei, bűnbánata után mégis ő lehetett az izraeliták legnagyobb királya, s a fia méltóvá vált arra, hogy Istennek templomot építsen és Istentől megkapja a bölcsesség ajándékát.

Időnként álljunk meg gondolkodni, és próbáljuk meghatározni magunkat ebben a világban!

És könnyöрге Jónás az ő Urának

„Jónás azonban jajgatott s nyögött / és meglóbálták a tenger fölött. / »Vigyázz – hórukk! Pusztuljon aki nem kell!« / S nagyot loccsant... s megcsöndesült a tenger, / mint egy hasas szörny mely megkapta étvét. / S már a hajósok térdencsúzva, kétrét / görbedve sírtak és hálákat adtak, / könnyelmű áldozatokat fogadtak, / s a messzeségben fölűnt a szívárvány.”

A címet és a bevezető-émlékeztető gondolatokat is Babits Mihály szülte s vetette papírra *Jónás könyve* című költeményében. Így került tehát Jónás előbb a tengerbe, majd az Úr könyörületének hála egy nagy hal gyomrába, ahol a Szentírás tanúsága szerint három nap és három éjjel tartózkodott. Ez a három nap és három éjszaka, ha belegondolunk, meglehetősen rémisztő lehetett. Jónás – egy fordított képpel élve ez esetben – épp úgy érezhette magát, mint a partra vetett hal: saját életközegétől távol, az élet és halál mezsgyéjén, teljes létbizonytalanságban. Azt hiszem, ez egy olyan állapot, amire azt szoktuk mondani, hogy még az ellenségeinknek sem kívánjuk.

De vajh tényleg így van? Gondolok itt elsősorban arra, hogy az ember az ellenségeinek aztán sok mindent szokott kívánni gondolatban és alkalomadtán kimondott szóban is (arról már nem is beszélve, hogy mily gyakran megesik ez velünk a barátainkkal vagy a családtagjainkkal kapcsolatban is. Persze lehet utólag elnézést kérni és/vagy bánkódni, és jó esetben nem eső után jön a köpönyeg). Másodsorban, ha jobban belegondolunk, a mi emberi igazságszolgáltatásunk is hasonlóképp működik: réges-rég kitaláltuk, hogy a bűnelkövetőket, ha már horogra akadtak, büntetésképp el kell zárni attól a világtól, amelyben addig éltek. Ezt hívjuk börtönnel. Sőt, azok, akik az igazságszolgáltatás szerint igazán kiérdemlik a büntetést, hónapokat vagy éveket is ücsöröghetnek egy sötét helyen, teljes elszigeteltségben, társak nélkül, ingerszegény környezetben, önmagukkal és saját gondolataikkal összezárva.

A RÁCS KÉT OLDALA

Magánzárkának hívhatjuk a nagy hal gyomrát. Ez pedig így van rendjén, hisz erre való minden modern államban a bírói hatalom: ítélkezzen azok fölött, akik nem akarnak a törvények szellemében élni és cselekedni, és juttassa őket oda, ahová valók. Börtönbe, rácsok közé, elzárva a külvilágtól. Mert a büntetés-végrehajtási intézetek korrekciós intézetekként is működnek, amelyekben a végső cél a raboskodók jobb útra térítése, megjobbítása, hogy a jövőben „jó” embereként visszatérhessenek a társadalomba. Ennek ellenére, ha rácsokra, falakra, szö-

gesdrótra tekintünk, nemcsak az szokott eszünkbe jutni, hogy azok arra valók, hogy amíg a bent élők meg nem jobbulnak, ne szabadulhassanak, hanem valahol mélyen az is, hogy mindez minket véd attól, hogy a „nem jók” közöttünk éljenek. Más szóval ugyanaz a rács egyik oldalon az élet ellensége, de a másik oldalról nézve az élet védelmezője. És ha így gondolunk erre, el kell ismernünk, hogy valahol mind olyan hajósok vagyunk, akik életünket féltve ugyanúgy a tengerbe dobunk mindent és mindenkit, aki és ami veszélyt jelent számunkra. Mert létfenntartó ösztönünk ezt súgja: ott a helye.

Nem is olyan nehéz tehát a hal gyomrára börtönként tekinteni, Jónásra pedig olyan fogvatartottként, aki épp megérdemelt büntetését tölti. Sőt, ez még inkább igaz, ha figyelembe vesszük, hogy szabadulása után Jónás sem lett jobb ember, ahogy napjaink raboskodóinak egy része sem válik jobbá a börtönévek alatt. Mi célja akkor ennek az egésznek, ha Jónás nem lett jobb, márpedig Jónás könyvének további tartalma erről tanúskodik? Nos, ha nem is lett jobb, Isten fogvatartottjaként három dolog azért mégiscsak megtörtént vele.

1. FELISMERTÉ LEHETETLEN HELYZETÉT

Rájött, hogy innen nincs hova futni: önerőből sem kijutni, sem életben maradni nincs esélye. Hát kétségbeesett, sírt, vádaskodott, kínlódott, míg végül beletörődött. Nem, ez tényleg nincs leírva a Szentírásban, de Jónás is ember volt: te, testvérem, nem ugyanígy reagálnál?

2. ISTENHEZ FORDULT

Mindezek után pedig rájött egy nagy igazságra, melyet Alan Dean Foster író és forgatókönyvíró így fogalmazott meg: „Az elszigeteltség korántsem jelent olyan nagy megpróbáltatást, ha az ember megtanulja, hogy ne börtönbe vetett gonosztevőként, hanem elmélkedő vezeklőként tekintsen magára.”

És e felismeréstől vezérelve végre Ahhoz fordult, Aki elől mindeddig menekült, és Akit saját sanyarú sorsa miatt talán még hibáztató is, és imádkozni kezdett:

„Szorongattatásomban az Úrhoz folyamodtam, és ő meghallgatott; az alvilág gyomrából kiáltottam, és ő meghallotta hangomat. A mélybe vetettél, a tenger mélyére, körülvett az áradat; örvényeid és hullámaid összecsaptak fölöttem. Így szóltam: Elvetetted színed elől. Bárcsak meglátnám még szent templomod! A vizek torkomig hatoltak, körülvett a mélység, hínár borítja fejemet a hegyek tövében. Leszálltam a föld alatti országba, a régmúlt idők népei közé, de kimenttetted a pusztulásból életemet, Uram, én Istenem! Amikor elcsüggedt a lelkem, az Úrra emlékeztem, és imám eljutott színed elé, szent templomodba. Akik mihaszna (bálványokat) szolgálnak, elfordulnak az irgalmasságtól. Én azonban a dicséret szavát mutatom neked áldozatul; teljesítem, amit fogadtam, mert az Úrtól jön a szabadulás.” (Jón 2,3–10)

Nem hiszem, hogy e sorokat külön magyarázni kellene. Csak olvasd el újra, és jusson eszedbe a felfedezett lényeg mindannyiszor, ahányszor csak rádöbbsz, hogy ma is elfelejtettél imádkozni. Mert Jónás tényleg nem lett *jobb* ember az ima hatására, hanem megváltozott benne valami.

3. KÉSSZÉ VÁLT ELVÉGEZNI AZT A FELADATOT, AMIRE ISTEN HÍVTA EL

Hát imádkozunk gyakran és őszintén azért, hogy mi magunk is készsége váljunk azoknak a feladatoknak az elvégzésére, amelyekre az Úr hívott el bennünket életünkben. Nem gond, ha nem látunk most ilyen elvégzendőt: Isten kegyelme majd felfedi előttünk, amint készek leszünk.

Jónás is így szabadult: Isten kegyelméből. És nem hamarabb, mint ahogy kész lett. És elindulhatott véghez vinni a művet. De ez már egy másik történet.

(Folytatása következik)

Szeretethíd a nagykárolyi egyházmegyében

SZILÁGYSZÉR

- Csürös Róbert Gyula beszámolója

A már hagyományossá vált Szeretethíd elnevezésű Kárpát-medencei református önkéntes nappal egybekötött gyereknapot tartottunk a gyülekezetben. Eseménydús nap volt, 80 személy (gyermek és felnőtt) különböző munkákat és szolgáltatásokat végzett. Ilyenkor minden évben megmozdul a falu, gyerekzsvajtól, kacarászástól és énekszótól hangosak az utcák. Annyi mindent lehet látni, ami hállával tölti meg a szívünket.

Láttam csemetéket, akik fáradtságot nem kímélve, gyermeki örömmel és szeretettel járták be az egész falut, felkeresve a gyülekezetünk időseit, betegeit, megörvendeztetve őket egy énekkel és egy kis süteménnyel. Ezzel egy kis derűt vittek az életükbe.

Láttam idős és beteg embereket, akik megteltek hálával, mosolyogtak és könnyes szemmel együtt énekeltek a gyermekekkel az Istent dicsérő énekeket. Ha egy kis időre is, de talán enyhült a fájdalom vagy a magány érzése.

Láttam férfiakat és serdülő fiúkat, akik együtt építették a gyülekezet játszótérét.

Láttam asszonyokat, akik mint mindig, most is kitétek magukért. Sütöttek és főztek, hogy a szeretetszolgálatban megéhezettek jóllakhassanak.

Gyermeknap lévén láttam játszani a gyermekeket, de nemcsak egymással, hanem a felnőttekkel is.

Láttam, ahogy emberek egymással beszélgettek, felhőtlenül kacarásztak, viccelődtek. Láttam, hogy van közösség, és van összefogás. Van közös cél, és van megvalósítás.

Láttam, hogy mindenki arcán felcsillant a másik ember felé a mosoly, és egymás között épült a SZERETETHÍD. Mindezt az Istené legyen a dicsőség, aki minket nem nyelvel, hanem cselekedettel és valósággal szeretett, hogy aztán mi is így tudjunk tenni.

ÉRSZENTKIRÁLY

Az érszentkirályiak is csatlakoztak a Magyar Református Szeretetszolgálat önkén-

tes programjához, a Szeretethíd akcióhoz. A gyülekezet tagjai Máthé Tünde lelkész nő irányításával május 21-én fogtak hozzá a munkához. A parókia környezetét varázsolták szebbé: faágakat vágtak le, takarítottak és festettek.

NAGYKÁROLY-KERTVÁROS

A kertvárosi nőszövetség idén is csatlakozott a Magyar Református Szeretetszolgálat önkéntes programjához, s ennek során a nagykárolyi Down-központba látogattak el.

„Nem volt kérdés nőszövetségünk számára az, hogy idén is csatlakozzunk a Szeretethíd akcióhoz, melynek már több mint tízéves múltja van a gyülekezetünkben, ezért mindenki belebújt a tavaly kapott egyik kedvenc szeretethidas pólójába. Idén tovább építettük a szeretet hidját nőszövetségünk és a Down-központ lakói között. Elsősorban önfeláldozó szeretetet vittünk a központban élők életébe, másodsorban pedig abból adtunk, amink van, és akik vagyunk. Szeretéből gyúrtunk levestésztát, sodortuk a csigatésztát, sütöttük a süteményeket, valamint gyümölcsöket is adakoztunk. Közös teázás és beszélgetés után a központ lakói sem engedtek el minket üres kézzel, hiszen általuk készített szeretet-karkötőket kaptunk ajándékba. Hálásak vagyunk, hogy közösen építhetjük a Szeretethídat” – tudósított Tolnay István

SZANISZLÓ

A szaniszlói gyermekek lelkes csapata május 24-én csatlakozott a Szeretethíd akcióhoz. Jó szívvel végzett munkájukkal a templom körüli virágágyásokat és az udvart tették szebbé: kapáltak, gereblyéltek, öntöztek és sepregettek. A település szívében található rendezett templomkert szorgos kezükkel tették ezáltal is szebbé.

GENCS

A gencsi református gyülekezet tagjai idén is örömmel csatlakoztak a Magyar Református

Szeretetszolgálat önkéntes programjához, melyre szerte a Kárpát-medencéből 14 943 fő regisztrált az idén.

Lelkesedéssel tették szebbé a templom környezetét a Szeretethíd akcióban részt vevő gyermekek és felnőttek: takarítottak, festettek, fűvet nyírtak, rendbe tették a templom körüli virágágyásokat és a világháborús emlékművet.

DOBRA

A dobrai reformátusok idén is csatlakoztak a Magyar Református Szeretetszolgálat önkéntességre buzdító felhívásához. A nők festettek, takarítottak a ravatalozóban és a Csigaterem épületében. A férfiak a templomkertben folytatták a járdalerakást, és a temetőben takarítottak – számol be róla Máthé Loránd Árpád lelképásztor az egyházközösség közösségi oldalán.

1. SZÁMÚ NAPKÖZI OTTHON

A tanintézet óvodai csoportja 2015-től minden évben csatlakozik a Szeretethíd akcióhoz, melynek célja az önkéntesség gyakorlása. A csoport minden kicsi tagja munkájával próbálta szebbé tenni a környezetét, az óvoda udvarát. Tevékenységük kiemelt célja a környezet ápolása és az önzetlen jó cselekedetekre való nevelés volt. A gyerekek Dull Noémi és Sebestyén Júlia óvónők irányításával örömmel vettek részt a környezetszépítő munkában: megtisztították és vidám színekbe öltöztették az óvoda udvarát.

Hálaadó istentisztelet a szilágypéri református templomban

Ünnepi istentiszteletre gyűltek össze Szilágypérben május 20-án, pünkösd másodnapján, hálát adva a gyülekezet felújított templomáért. „Csodálatosan szép lett a templom. Egy nyitott történelemlékönyv ez az épület. Hirdeti a múltunkat. Ám ahhoz, hogy hirdesse a jövőtöket is, a templom legnagyobb ékessége, értéke és kincse továbbra is az Isten ígéje kell hogy legyen” – hangsúlyozta Bogdán Szabolcs János, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke.

A püspök az ApCsel 14,21–28 igeszakasz alapján négy pillérre építette prédikációját: a bátorságra, a rendre, az igeközpontúságra és Isten nagy tetteinek a meglátására. Bátorság kellett Szilágypérben is ahhoz, hogy hozzáfogjanak a templom teljes és szakszerű felújításához. Kellott egy bátor lelkipásztor, egy bátor presbitérium, egy bátor gyülekezet. Kelltek a bátor és önzetlen támogatók, akik áldozatot vállaltak, és kelltek a kivitelezők, akik megvalósították ezt a hatalmas munkát. Ma pedig öröm van a szívekben, mert nagy dolgot cselekedett itt az Úr.

Szabó Sándor házigazda lelkipásztor az Ez 47,1–12 igeszakasszal köszöntötte a gyülekezetet. „Csodálatos az, ahogy vezetett minket az Úr e munkát folyamán az elmúlt két esztendőben. Mindig előbbre vitt, mindig többet mutatott meg az Ő szeretetéből... Nekünk, szilágypériknek nagyon sokat jelent e templom. A szilágypérik szeretik e szent hajlékot. Úgy gondolom, hogy ezután még inkább igaz lesz az, hogy ha akár udvarukról felnéznek e templom tornyára, akár a határról visszaneznek a templom tornya felé, abban tudnak majd megerősödni, hogy csodálatosan megsegített minket az Úr.”

Egy 620 lelkes gyülekezet, egy félreeső helyen, egy zárt településen levő közösség mert nagy dolgot álmodni, és az Úr ezt megadta. A lelkipásztor megköszönte mindazoknak a támogatását, akik hozzájárultak a számukra csodát jelentő munkát megvalósulásához. Kiemelte mindezek között a Magyar Kormány százhuszmillió forintos és a román Vallásügyi Államtitkárság ötszáznegyven ezer lejes támogatását. Köszönetet mondott továbbá az adományokért a gyülekezet tagjainak, a biharkeresztesi és a holland testvérgyülekezeteknek, valamint a szilágypérből elszármazottaknak. Megköszönte a presbitérium és a nőszövetség odaadó munkáját, és háláját fejezte ki a családjának is, hogy mindvégig mellette álltak.

KÖSZÖNTÉSEK

Soltész Miklós, a magyar Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára elmondta: a Bibliában találkozzunk olyan tömegjelenetekkel, mint a bábéli zűrzavar vagy a pünkösd, melyek szembeállíthatók egymással. Napjainkat a bábéli zűrzavar jellemzi. Nehéz eligazodni a keresztyén hívőknek is abban, ami a világban történik. Háború zajlik, és azok a legnagyobb hangadók, akik az eseményektől távol vannak és örültségre biztatják az emberiséget. Másik oldalról itt a pünkösd, és az a csodája, hogy amikor az akkor ismert világ szinte minden részéről jelen voltak emberek Jeruzsálemben, megértették egymást.

Pataki Csaba, a Szatmár Megyei Tanács elnöke felhívta a figyelmet arra, hogy tovább kell építeni a jövőt. Együtt. Közösen.

Szabó Ödön Bihar megyei parlamenti képviselő a közösség fontosságát emelte ki. Akár egyházi közösségről, akár a magyar közösségről legyen szó, egymás mellett kell állnunk. Magyar iskola és magyar nyelvhasználat nélkül nincs magyar közösség.

Nagy Éva a húsvéti világosság, az újjá születés és a pünkösd üzenetével, az önzetlen szeretet, a megértés, a társaink gondjaira való figyelem, a hit, remény, szeretet jegyében köszöntötte az egybegyűlteket a bukaresti Vallásügyi Államtitkárság nevében, közvetítve Ciprian Vasile Olinici államtitkár üdvözlését is.

Tolnay István esperes a 84. zsoltár szavaival köszöntötte az ünneplő gyülekezetet. Elmondta: talán kevesen tudják azt, hogy akkor, amikor beülnek egy ilyen szép, kívül-belül megújult templomba, milyen sok munka van e mögött. Számos átvirrasztott éjszaka, számos gondterhelt nap rejlik mögötte. Azt kívánta a gyülekezetnek, amit a zsoltáros megfogalmazott: kíváncsozzon a lelkük az Úr tornáca iránt, szívük és testük ujjongjon az élő Isten felé.

Nagy Zsolt, a biharkeresztesi testvérgyülekezet (Magyarország) lelkésze a 133. zsoltárból olvasott fel. A lelkipásztor kiemelte: testvérekként jöttek újra a szilágypérikhez erre az ünnepre, azért, hogy együtt adjanak hálát a megszületett templomért. Korábban adott adományaik beépültek a templom padjaiba, a szószékbe vagy épp a torony csúcsába. Most pedig egy úrasztali terítővel ajándékozták meg a közösséget azért, hogy amikor azt felterítik, emlékezzenek arra, hogy nincsenek egyedül.

Kiss Loránd szilágypéri polgármester nagy szeretettel köszöntötte a gyülekezetet és a vendégeket. „Templom csak ott újul meg, ahol az embereknek van hitük. Isten házában ugyanis a közösség otthonra talál. Az erős hit és elhatározás mellett azonban kitartásra is szükség van ahhoz, hogy az elgondolás, miszerint a templomot fel kell újítani, testet is öltön. Szükséges továbbá az összefogás, a közös munka a közös cél érdekében. Szilágypérben mindez megadott. Templomot egyetlen közösség tagjai sem csupán önmaguknak újítanak fel, hanem a hitben felnövő, vallásukhoz, hagyományaikhoz, nyelvükhöz, imádságaikhoz ragaszkodó unokáknak, dédunokáknak és az elkövetkező generációknak” – mondta a polgármester.

Az istentiszteleten énekes-verses műsorcsokorral kedveskedtek a gyülekezet vallásórái és ifjai. Verset és imádságot olvastak fel a nőszövetség tagjai. Kántori szolgálatot végzett Orosz Otília Valéria egyházkerületi zenei előadó. Az eseményt megtisztelték jelenlétükkel az egyházkerület vezetői, a környékbeli református lelkipásztorok, a szalacsi római katolikus plébános és a helyi ortodox parókus lelkész is.

Egyházkerületi küldöttség közel-keleti látogatáson

Pünkösöd nagyhetében, a Szíriai Örmény Református Egyház meghívásának eleget téve, közel-keleti jószolgálati útra indult a Királyhágómelléki Református Egyházkerület háromfős küldöttsége: Bogdán Szabolcs János püspök, Dénes István lelkeszi főjegyző és Antal János külügyi tanácsos.

Köztudomású, hogy egyházkerületünk gyülekezetei jelentős összeget gyűjtöttek össze tavaly a szíriai földrengés kárvallottjainak megsegítésére. A begyűlt adomány (22 millió forint) a Hungary Helps program, valamint a Magyar Református Szeretetszolgálat közvetítésével, szíriai református testvéregyházunk révén jutott el a rászorulókhhoz. Egyházkerületünk népe azonnal átérezte bajba jutott embertársaink nyomorúságát, kettős kisebbségben élő közösségünk a legnehezebb helyzetben lévő üldözött testvéreink, a szíriai keresztyének irányába fordult, akik egyszerre néztek szembe az iszlám keresztényüldözéssel, a véres polgárháború csapásaival és az országukat sújtó természeti katasztrófával. Szíria a történelmi Szentföld része, itt alakultak az első keresztyén gyülekezetek, mindazáltal a lélekszámuk az elmúlt idők viszontagságai miatt drámaian megcsappant:

míg másfél évtizeddel ezelőtt 2,3 millió keresztyén élt Szíriában, mára a becslések szerint csak mintegy félmillió.

A szíriai hatóságok végül megtagadták egyházkerületünk küldöttségének belépését országuk területére, a kölcsönös várakozás ellenére nem kereshették fel a Szíriai Örmény Református Egyház gyülekezeteit. Az

egyház elnöke, Harout Szelimian viszont a hír hallatán azonnal Jordánia fővárosába, Ammánba utazott, ahol létrejöhetett a két egyház közvetlen, egyházvezetői szintű kapcsolatfelvétele. A térségükben tapasztalható, a kárpátaljaihoz hasonló helyzetet vázolja az egyházelnök elmondta, hogy az embereknek a háború, a munkanélküliségből és hatalmas inflációból adódó gazdasági kényszer, a vallási és etnikai villongások miatt kell elhagyniuk az otthonukat. Éppen ezért rendkívül fontos számukra az ifjúsági munka, a fiatalok hitéleti oktatását a belső evangelizáció részének tekintik, és az identitás kérdése éppen annyira hangsúlyos számukra, mint a magyar reformátusok esetében.

Bogdán János Szabolcs püspök meghívta Harout Szelimian elnököt egyházkerületünk decemberi közgyűlésére, majd a két egyházfő közös imádságban kérte Isten áldását a kibontakozó testvéregyházi kapcsolatokra. Egyházkerületünk ezúton is köszönetet mond a magyar külügyminisztérium Hungary Helps programjának, illetőleg Magyarország ammáni nagykövetségének azért, hogy anyagilag és logisztikailag támogatták egyházaink kapcsolatfelvételét.

KREK.RO

Családi nap Isten szabad ege alatt

Az Arad-mosóczi Református Egyházközség családi napot tartott Kladván június 2-án.

Hegyalja irányába 2018-ban hagytam el utoljára a várost. Ez idő alatt egy kicsit elvadtam, egy kicsit becsukódtam. A kora nyári reggeli napsütésben minden ragyogott. Ez jót tett a lelkemnek, lassan, de nyiladoztak a szirmok és oldódtak a görcsök. Elém tárult az alföld hatalmas zöld kockáskendője. A különböző növényekkel beültetett táblák más-más zöldben pompáztak, és más-más struktúrájú felületet adtak. Különben a zöld egy veszélyes szín (legalábbis számomra), mert ha csak egy kicsit nem figyelsz, spenót lesz belőle. A kukoricaföldek harsogó zöldje mellett a napraforgó egy kicsit tompább, mattabb zöldet mutatott. A repce már lehullatta virító sárga virágait, a szőkülő búzatábla selyemkendőt idézett.

A hegyaljai dombokhoz közeledve a szemem végigfutott rajtuk (mint valahányszor, ha erre jártam), és megpihent ott, ahol a kovaszinci dombok kifutnak a mezőre, és a Magurát is láttam. Ilyenkor megmelegszik a szívem tájéka, hiszen ott töltöttem a gyerekkoromat kora tavasztól késő őszig. Ez csak egy villanásnyi emlék volt, mert továbbhaladtunk, és hamarosan bekanyarodtunk a Kladvára vezető úton. Itt már közelebb vol-

tak a fák, és én úgy ittam be a látványt, mint szivacs a vizet.

A nyári táborok helye a falun kívül van, egy összeszűkülő völgyben egy napsütötte tisztáson. Ott gyülekezett a Mosóczi-telepi református közösség egy családi napra. Ott voltak a templomba járó idősek, kevésbé idősek és sok fiatal, a kamaszoktól kezdve a fűvön guruló apróságokig.

Még soha nem vettem részt erdei istentiszteleten. Nem mindennapi élmény volt. Egy kicsi asztalka mellett állt a tiszteletes (palást nélkül) és körben az elcsendesedett emberek Isten szabad ege alatt. Orgona helyett a fák álltak a „mindenzöldben”, zengett a zsolta és szólta Isten ígéje. Közben apró röppentyűk cikáztak, egy zebracsíkos lepke és egy nappali pávaszem libegett ide-oda, míg

az atalantalepke megpihent az úrasztali területen. Minden olyan természetes volt és olyan tiszta, mintha mindig itt és így... bizonyítva, hogy Istenhez bárhol lehet szólni; ha tiszta a lélek, templommá válik az a hely.

A továbbiakban volt beszélgetés, a gyermekeknek játék, ebéd utáni lazítás. Egyesek még egy erdei sétára is vállalkoztak gombákban reménykedve, de az erdő nagyon száraz volt, pedig a napokban volt néhány eső. Én nem tudtam betelni az erdő, az összeboruló fák látványával, nem győztem beszívni az erdőillatot. Kár hogy nem lehet belőle tartalékolni.

A visszafelé vezető úton a délutáni napfény más szögben esett a mezőre, telítettebbek voltak a színek, csak a szőke búza ragyogott.

MÓRÉ SÁGHI ANNAMÁRIA

REndítŐ, felemelŐ – Királyhágómelléken, Krisztusban, közösen

A mai fiatalokat nem lehet Krisztus köré gyűjteni. Vagy mégis? Harmadik alkalommal került sor a Rendítő ifjúsági konferenciára a szilágysági Krasznán. Az egyházkerület minden részéről, Resicabányától Nagybányáig, mintegy 800 fiatal vett részt a rendezvényen. Az alkalom mottója a „Felemel!” volt.

Május 25-én, szombaton délelőtt 10 órakor zsúfolásig megtelt a krasznai református templom, nagyrészt fiatalokkal és az őket kísérő felnőttekkel. A krasznai ifjak kitűnő szervezői és felvezetői voltak az alkalomnak. A RENDítő Worship Collective csapata vezetett a dicsőítésben. Köszöntött Bogdán Szabolcs János püspök, Vékony Zsolt József ifjúsági előadó, és több királyhágómelléki ifjúsági programot mutattak be.

Mike Pál magyarkéci lelkipásztor tartotta a főelőadást *Ő felemel! Tériszonyod van?* címmel. „Az az érzésem, és sajnos, a tapasztalatom is, hogy itt nagyon sokan nem Jézusra várnak, és ezt nem is tudják. Nem Jézusra várnak, hanem Dopaminra. És az a helyzet, hogy »Dopamin elvtárs« készséggel beül a templomba, és olcsón kínálja magát a szervezőknek is. Ő az, aki egy kis élmény hatására, egy kis izgalom hatására, egy jó zene hatására, egy jó kis mozgás, tánc hatására, egy jó posztolási lehetőség hatására, egy jó

csak, egy jó pasi, de egy jó kaja hatására is készséggel termelődik az agyunkban, és nagyon feldobottá tesz bennünket. Nem, nem felemel. Annyi ereje nincs. Neki nincs hosszú távú ereje, hogy felemeljen, és ne engedjen el, hanem tartson, kitartóan. Az ő izomzatát nem így képezték. Ő annyit tud, hogy feldobjon. Vigyázz, visszaeséskor már nincs itt. Így hát »Dopamin elvtárs«, jobban mondván a hiánya akkor is üt, amikor visszaérsz. Amikor leszállsz. Lezuhansz. Sőt. Akkor üt igazán” – mondta az előadó. A Máté evangéliuma 17. részében található történetet idézte az ifjaknak: Jézus a Tábor hegyére ment fel három tanítvánnyal. A történet ezzel a mondattal ér véget: „Amikor pedig föltekint-

tettek, senkit sem láttak, csak Jézust egyedül.” Tudod, mikor leszel igazán felemelve? Amikor csak Jézust látod egyedül. Amikor csak Jézusra lesz szükséged. Nem Jézus és a... jó zene. Nem Jézus és a jó... előadó. Nem Jézus és a jó... társaság. Nem Jézus és a jó... kávé. Nem Jézus és a jó... mittoménmi. Csak egyedül Jézus. Csak egyedül Ő.

A figyelemfelkeltő, „ütős” előadás után ebédszünet következett, majd különböző műhelybeszélgetésekbe, kiscsoportokba gyülekeztek a jelenlevők, nagyrészt a helyi iskola tantermeibe. Hallhattak a női lélekről, a leválásról, függőségekről, kreatív életvezetésről, valláskárosultságról, családról, csodákról, szorongásról, tévtanításokról... részt vehettek Láthatatlan színházban és egyéb programokon.

Az alkalomsorozat záróakkordjaként a Székelyudvarhelyről érkezett Fundamentum együttes szolgált. Az evangelizációs istentiszteleten ígét hirdetett a zenekar egyik tagja, Ferkő Andor lelkipásztor. Jelképesen szólva egy kulcsot kaptak az ifjak, mellyel bemehetnek úgymond a második ajtón. Az első ajtó a lelkipásztoruk, azaz az őket kísérő felnőttek nyitották ki azzal, hogy elvitték őket az alkalomra, a második ajtó a szívük ajtaja, melynek kulcsa az ő kezükben van.

RÁCZ ERVIN

Ravatalozót épített a helyi gyülekezet Magyarkecelben

A mindössze 30 százaléknyi magyar közösség az összefogás erejével ravatalozót épített Magyarkecel községben. Az épületet június elején adták át.

Az eseményen jelen volt Kádár György Tamás, a Zilahi Református Egyházmegye esperese. Igehirdetésében kiemelte: „Hálaadó istentiszteletre gyűltünk össze, hogy együtt örüljünk azokkal, akik elérték ezt a sikert. Egy ilyen kis közösség nagy megvalósításnak örvendhet. Nemcsak örülni jöttünk, hanem hozzátok csatlakozva hálát is adni, hogy elmondhassuk: mindeddig megsegített minket az Isten.” Váradi Károly helyi lelkipásztor a jelenlévőkhöz szólva elmondta, hálaadás ez nap, mert Isten megsegítette a gyülekezetet, kitartást adott, és megszólította mindnyájukat, amikor úgy döntöttek, hogy legyen egy ház, egy hajlék, amely nemcsak a könnyek háza, hanem egy olyan hely is, ahol tiszteleggel, becsülettel megsiratják és utolsó útjára kísérik szeretteiket. „Nem volt könnyű, mert kevesen vagyunk, de most megszépül minden. Elfelejtjük a nehéz pillanokat, hogy mennyi minden kellett ahhoz, hogy ma

itt hálát adjunk” – mondta, hozzátéve: ez a hely a hit és a reménység jelképe, ugyanis a halál nem pont, hanem vessző. Ezért azt kívánta, hogy a ravatalozó ne a könnyek, hanem a reménység és a hit háza legyen.

A település szülöttje és lakosa, Seres Dénes parlamenti képviselő beszédében megfogalmazta: a mindennapi életben sokszor elhangzik a „hála Istennek”, ha a mezőn dolgozunk, ha házat építünk, és ilyenkor is, amikor egy szép ravatalozót mondhat magáénak a helyi gyülekezet, amit kemény munkával, összefogással, elszántsággal értek el. A magyarkeceliek már többször bizonyít-

tották összefogásukat és kitartásukat: öt éve parókiát avattak, most ravatalozót építettek, és ahogy egykoron a templomépítők, így ők sem csak a jelenre gondoltak, hanem a jövőre is, amikor ilyen maradandót alkottak. „A mindennapjaink nagyon sok örömmel járnak: ilyen a születés, ilyen, amikor először óvodába megy a gyermek, majd amikor befejezi azt, ezt követi az iskolakezdés, a konfirmálás, ballagás, esküvő, ezek mind-mind öröme adnak alkalmat, de az ember életében van egy pillanat, amikor búcsúzik. Ennek is meg kell legyen a méltó helye” – mondta, majd arra hívta fel a figyelmet, hogy az összefogás erejével mindent meg lehet oldani, csak ne engedjék el egymás kezét. Azt kívánta, hogy ritkán használják ezt a házat, inkább a kultúrotthonban gyűljön össze a helyi kis közösség.

A jó Isten állt mindenek mögött, és az ő dicsőségét kell elsősorban szolgálnia ez az épület. Nekünk, halandó embereknek ez azt hirdeti, hogy reménység van az örök élet felé, és itt felfelé is tudunk tekinteni, a jó Isten ígéretére” – zárta a lelkész.

MASZOL.RO

Kántorképző tanfolyam 2024-ben is

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület idén is megszervezi a kántorképző tanfolyamot, immár 18. alkalommal, 2024. július 22. – augusztus 9. között.

A tanfolyam helyszíne a Partiumi Keresztény Egyetem régi épülete, valamint a Nagyváradi-újvárosi református templom és gyülekezeti terem.

Jelentkezni 12 éves kortól lehet. A hallgatókat a tanári kar előtti meghallgatás után, felkészültségi szintjüknek megfelelően, A1-es kezdő szinttől D2-es végzős szintig soroljuk be.

A tanfolyam ideje alatt szállást és étkezést biztosítunk az Arany János Kollégiumban. Lehet hozni saját hangszer, illetve éne-

keskönyvet, korálkönyvet, Beharka harmóniumiskolát (akinek nincs, adunk).

Jelentkezni az o.otilia@yahoo.com e-mail-címen a mellékelt jelentkezési lap kitöltésével, illetve a 0740/454-965 telefonszámon lehet.

A tanfolyam részvételi díja 1000 lej, ez a szállás és étkezés díja, és a tanfolyam első napján kell befizetni az Igazgatótanácsi Hivatalban.

Szeretettel várjuk a jelentkezőket!

DR. OROSZ OTÍLIA VALÉRIA TANFOLYAMVEZETŐ

JELENTKEZÉSI LAP

NÉV
 CÍM
 TELEFONSZÁM.
 E-MAIL
 SZÜLETÉSI DÁTUM.
 KÜLDŐ GYÜLEKEZET
 DÁTUM, ALÁÍRÁS

	... ÉRTE; RAJONG	A-NAK PÁRJA	VASÁR NAP, RÓVIDEN	CSAVAR KÖZEPE!	ELŐTAG: GIGA-	
1						Y
A FÖLD FELÉ			VANÁDIUM VEGYJELE		OXIGÉN JELE	
NÉMA HEKUS!			LAPOS		RUTÉNIUM VEGYJELE	
ZENEI HANG				A TÉRKÉP KÖZEPE!		
				MÉHEK CSAPATA		
	2	ÉSZAK	VEGYJEL KALCIUM KUTYÁM JERRY ...	SPANYOL TELEPÜLÉS		
50 SZÁZALÉK				TIBETI ÁLLAT		
AZ ABC 10. BETŰJE		EGYKORI		MŰVÉSZET TÖRTÉNÉS		SPANYOL AUTÓJEL
		JAPÁN AUTÓJEL		EXTRA DARAB!		VEGYJEL HÉLIUM
	L			NÉVELŐ		
				ELŐTAG: EXA-		
						ÖTVEN RÓMÁBAN
					TOVA	

Segítségre van szüksége vagy segíteni szeretne?

Hívjon bizalommal hétfőtől péntekig 15-20 óra között!

TELEFONOS SZERETETSZOLGÁLAT

0265 55 55 55

Kolozsvár · 2009
 Marosvásárhely · 2011
 Nagyváradi · 2021

www.telsz.ro
 office@telsz.ro
 telsz

Humor

A szegény vidéki pap hazamegy, és látja, hogy a felesége egy szép új ruhát próbálgat a tükör előtt. Meglátva az árcédulát, rémülten felkiált:

– Hogy tudta ezt megvenni? Tudod, hogy nem engedhetjük meg magunknak!

– Jaj drágám, – feleli az asszony – megláttam a kirakatban és szinte magához vonzott. A következő pillanatban már a próbafülkében találtam magam, és – ez csakis az Ördög műve lehetett – valaki azt súgta, hogy: „Fantasztikusan nézel ki ebben a ruhában!”

– De, jól tudod, hogy ha az Ördög megkísért, hátat kell neki fordítanod!

– Igen, de azt mondta, hogy hátulról is jól nézek ki benne!

Fricska – Amikor Isten húzza a rövidebbet

Egy gazda, aki nagyon fősvény volt, bement az istállóba, és meglepődött azon, amit ott látott. A tehén két borjat hozott a világra. Annyira megörült, hogy az Úrnak ígérte az egyiket, mert szeretett volna a hívő felesége kedvére tenni. Bement a felségéhez, és elújságotla a jó hírt. Az asszony meglepődött a férje adakozásán, hiszen ez még az ő számára is új dolog volt. Meg is kérdezte tőle, hogy me-

lyiket szánja Istennek. A válasz az volt, hogy még nem tudja. Egyik reggel, amikor kiment az istállóba a férfi, látta, hogy az egyik borjú beteg. Néhány óra múlva elpusztult a jószág. Felvette az ölébe az élettelen állatot, és bement vele a házba. Szomorúan azt mondta a feleségének:

– Asszony, rossz hírem van. Az Úr borjújja elpusztult.